

INTESA SANPAOLO BANKA

Bosna i Hercegovina

2019 Godišnji izvještaj

Cover photo:

Intesa Sanpaolo Gold Partner of Matera
European Capital of Culture 2019

	Strana
Izveštaj Nadzornog odbora	4
Izveštaj Uprave o poslovanju Banke	6
Izveštaj Uprave	8
Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	9
Izveštaj nezavisnog revizora	10
Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	15
Izveštaj o finansijskom položaju	17
Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama	18
Izveštaj o novčanim tokovima	20
Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje	22-108

Izvještaj Nadzornog odbora

U okruženju rastuće konkurencije i obilne likvidnosti, Intesa Sanpaolo Banka d.d. BiH je prijavila snažno poslovanje tokom 2019., kombinirajući rast obima, unapređujući kvalitet aktive i metriku profitabilnosti, što je dovelo do neto profita od 34 miliona BAM na kraju godine.

Banka je nastavila put dugoročnog rasta zadržavajući nizak profil rizika, čvrste indikatore likvidnosti zasnovane na stabilnoj i diversificiranoj bazi depozita klijenata i adekvatnim kapitalnim resursima kako bi se podržao njen organski rast.

Ovi rezultati su dostignuti zahvaljujući našoj strategiji fokusiranoj na pristup orjentisan ka klijentu, zasnovanoj na dugoročnim odnosima i visokokvalitetnoj usluzi dostave, te kontinuiranoj procjeni svih rizika koji proizlaze iz poslovne operacije.

Na poslovanje Banke je utjecao kontinuirani tržišni pritisak na stope pozajmica i rastući trošak plasiranja viška likvidnosti u Centralnoj banci, usljed manjka prilika na lokalnom tržištu obveznica.

Obimi Bilansa stanja su pokazali primjetan rast u poređenju sa decembrom 2018. i osvojili tržište. Ukupna aktiva je povećana za 13.09% na 2.330mio BAM, sa neto kreditima koji su povećani za 11.12% na 1.587mio BAM a depoziti klijenata su rasli za 17.74% na 1.518mio BAM.

Pozajmljivanje privatnim klijentima je povećano za 7.4% a pozajmljivanje pravnim licima za 14.2%. Pozitivno poslovanje je također potvrđeno unapređenjem u prikupljanju depozita, pri čemu su depoziti privatnih klijenata rasli za 9.6% dok su depoziti pravnih lica porasli za 25.5%.

Neto operativni prihod je rastao za 4.7% na 88,1mio BAM, podržan rastom u Neto prihodu od kamata i Neto proviziji. Neto prihod od kamata je rastao za oko 1% u poređenju sa prethodnom godinom, kao rezultat značajnog rasta kredita klijentima i smanjenja troškova finansiranja, koji nadoknađuju smanjenje stopa pozajmljivanja. Neto prihod od provizija je rastao za 8.5% u poređenju sa prethodnom godinom, zahvaljujući materijalnom rastu poslovnih obima u svim uslugama (kartice, plaćanja, elektronsko bankarstvo, krediti i tekući računi).

Ukupni operativni troškovi su porasli za 2%, pri čemu je Banka nastavila program modernizacije uz značajne infrastrukturne i tehnološke investicije kako bi se odgovorilo na strožiji i zahtjevniji domaći i međunarodni regulatorni okvir, te održala eskpanzija poslovnih aktivnosti.

Povećani operativni prihod i umjerena dinamika operativnih troškova je rezultirala u omjeru trošak/prihod od 50.6%, koji je poboljšana za 131 bps u poređenju sa prethodnom godinom.

Ukupna Neto rezervisanja su porasla za 5,6mio BAM naspram prethodne godine, kao posljedica viših Neto prilagođavanja Kreditima, uglavnom zbog implementacije nove Definicije gubitka, i viših Neto rezervisanja za rizik i isplate za +0,944mio BAM, zbog pravnog slučaja starog 20 godina, djelimično nadoknađenog puštanjem rezervisanja za obveznice kupljene u 2018. i istekle u 2019.

Kvalitet portfolija je dalje unaprijeđen, sa omjerom NPL smanjenim sa 3.9 % na 3.55% prateći prodaju NPL, u velikoj mjeri ispod prosječnog nivoa bankarskog sistema, sa omjerom pokrivenosti NPL na 61.3% što je više od adekvatnog.

Omjer adekvatnosti kapitala Banke je pojačan na 16.56 %, bez uzimanja u obzir Neto profita 2019. u iznosu od 33.9mio BAM, daleko iznad ukupnih regulatornih zahtjeva od 14.5%, što je nivo adekvatan da podrži budući razvoj poslovne aktivnosti.

Za 2020., Banka će nastaviti svoju strategiju osiguravanja održivog rasta, povećavajući profitabilnost i efikasnost, te održavajući nizak profil rizika. Banka je identificirala sa PBZ sljedeće ključne strateške inicijative za 2020.:

-Povećanje zarade eksploatacijom novih poslovnih prilika i nedotaknutog potencijala u slabo pokrivenim tržišnim segmentima, proširujući katalog proizvoda, povećavajući među-prodaju i optimizirajući upravljanje

Izveštaj Nadzornog odbora (nastavak)

likvidnošću;

-Unapređenje strategije distribucije putem usvajanja novog Servisnog modela ISP Grupe za fizička lica, optimizacije mreže i ekspanzije novog modela pokrivenosti za Mali biznis, kako bi se povećala aktivnost prodaje/među-prodaja, akvizicija klijenata i potaknula zarada.

-Progres sa višegodišnjim planom investicija za infrastrukturnu i tehnološku modernizaciju Banke kako bi držala korak sa poslovnim izazovima koji se brzo mijenjaju i rastućim regulatornim zahtjevima

Tokom 2019. godine, Nadzorni odbor Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina (u nastavku: "Banka") je održao 20 sjednica na sljedeće datume: 30.01.; 18.02.; 27.02.; 08.03.; 21.03.; 08.04.; 19.04.; 29.05.; 17.06.; 26.06.; 23.07.; 26.07.; 14.08.; 13.09.; 27.09.; 24.10.; 18.11.; 22.11.; 03.12.; i 30.12.2019; koji su evidentirani pod rednim brojevima od 1 do 20.

Nadzorni odbor Banke je izvršio aktivnosti u skladu sa Statutom Banke i uz značajnu podršku od strane Uprave i Odbora za reviziju.

Na održanim sjednicama, Nadzorni odbor Banke je razmotrio, analizirao i raspravio različite opće i interne dokumente Banke, uključujući politike i procedure, interno pripremljene ali i one za Grupu iz Matične kompanije. Nadzorni odbor je uložio poseban napor i posvetio pažnju analizi i raspravi finansijskih izvještaja Banke i pratio aktivnosti internih i eksternih revizora, tokom godine.

Među glavnim pitanjima i temama koje je Nadzorni odbor raspravljao je Omjer adekvatnosti kapitala i njegove komponente, kako one koje su uključene u zvanični lokalni CAR izvještaj tako i one koji ulaze u konsolidovane CAR izvještaje. Nadzorni odbor će nastaviti da prati ovo pitanje, ostajući u obavezi da poštuje lokalnu regulativu o omjeru adekvatnosti kapitala i savjetuje Upravu o daljim aktivnostima.

Nadzorni odbor je također posvetio posebnu pažnju aktivnostima i izvještajima o sprečavanju pranja novca, koje obezbjeđuje Direkcija za usklađenost i sprečavanje pranja novca.

Prema lokalnom regulatornom zahtjevu, Nadzorni odbor je također primio i razmotrio sve informacije koje su povezane sa BCM i obavljenim testovima, kao

i sa lokalnim regulatornim zahtjevima koji se odnose na izvještaje o pisanim žalbama koje je Banka primila. Nadzorni odbor je procijenio da su ove aktivnosti Banke uspješne.

Tokom 2019., Nadzorni odbor je posvetio posebnu pažnju procjeni adekvatnosti sistema interne kontrole Banke, općenito i u specifičnim operativnim područjima, primajući informacije od Uprave i Direkcije za internu reviziju o potencijalnim i identificiranim slabostima i napretku u implementaciji potrebnih popravni aktivnosti.

Kontrolne funkcije upravljanja rizikom i kontrolne funkcije usklađenosti su podnijele izvještaje i informacije Nadzornom odboru za razmatranje, kako bi osigurali efektivno uspostavljanje sistema internih kontrola.

Prema lokalnom regulatornom zahtjevu, Nadzorni odbor je također primio i razmotrio informacije koje su povezane sa procjenom efektivnosti kontrolnih funkcija Banke, uključujući primjerenost procesa. Nadzorni odbor je potvrdio stabilnost aktivnosti koje izvršavaju ove funkcije.

Nadzorni odbor Banke je, putem usvajanja Operativnih izvještaja i Izvještaja nezavisnih Eksternih revizora, potvrdio rad Uprave, procjenjujući ga kao uspješan i usklađen sa zakonima, internim dokumentima, odlukama, politikama, procedurama i programima.

Značajno učešće Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina u svim aktivnostima Banke je doprinijelo stabilnosti i održavanju dobre pozicije Banke na tržištu, na taj način postižući dobre finansijske rezultate.

Kada je u pitanju sastav Nadzornog odbora, tokom 2019. sastav Nadzornog odbora Intesa Sanpaolo banke d.d. Bosna i Hercegovina (u nastavku "Banka") su činili: Gdin. A.Cioni, (Predsjedavajući), Gdin. Ivan Krolo (Zamjenik predsjedavajućeg), Gdin. Miroslav Halužan, Gdin. Gianluca Tiani, Gdin. Andrea Fazzolari, Gdin. Alden Bajgorić (nezavisni član Nadzornog odbora) i Gdin. Massimo Lanza (nezavisni član).

Predsjedavajući Nadzornog odbora

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke

U skladu sa Članom 40 Zakona o računovodstvu („FBIH Službeni list“ br.83/2009), Uprava Intesa Sanpaolo Banke d.d. Bosna i Hercegovina predstavlja poslovne rezultate Banke za 2019. godinu.

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu Intesa Sanpaolo Banka) osnovana je u Sarajevu 2000. godine kao UPI banka d.d. Sarajevo. U 2006. godini glavni dioničar postaje Intesa Sanpaolo Holding S.A Luxembourg s 94,92 posto vlasništva. U julu 2007. godine Banka je završila proces spajanja sa LT Gospodarskom bankom d.d. Sarajevo. U 2008. godini Banka mijenja ime u Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina.

U okviru investicijske reorganizacije pod okriljem matične Intesa Sanpaolo Grupe iz Italije većinsko vlasništvo nad Intesa Sanpaolo Bankom, u julu 2015. godine, preuzela je sestrinska banka Privredna banka Zagreb d.d.

Tokom 2017. godine Privredna banka d.d. Zagreb je preuzela dionice manjinskih dioničara Banke čime je postala vlasnik Banke sa 99,99 posto dionica.

Pojedinačno gledano Intesa Sanpaolo Banka se nalazila na trećem mjestu u Bosni i Hercegovini prema učešću u ukupnoj aktivni temeljem podataka od decembra 2019. godine, s 43 poslovnice u Federaciji BiH i s 5 poslovnica u Republici Srpskoj, pri čemu je najveći dio poslovne aktivnosti (96 posto ukupne aktive) koncentrirano u Federaciji BiH, gdje Intesa Sanpaolo Banka zauzima treće mjesto u ukupnoj aktivni, kreditima i depozitima, s respektivnim tržišnim učešćem od 9,7 posto u ukupnoj aktivni, odnosno 10,9 posto u kreditima i 9,3 posto u depozitima.

Intesa Sanpaolo Banka pruža osnovne bankarske usluge stanovništvu i pravnim osobama nudeći cijeli paket proizvoda i komercijalnih usluga na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Banka održava svoje poslovno prisustvo na teritoriju BiH putem mreže poslovnica i bankomata, daljnjim širenjem odnosa s trgovcima i klijentima na proširenju POS mreže. Podrška poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama ogleda se u širenju kataloga proizvoda, a najviše od svega kroz kreditiranje u iznosu većem od 1,7 milijardi KM plasiranih kredita tokom 2019. godine.

Banka je u 2019. godini ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 33,923 hiljada KM što predstavlja pad od 6 posto u odnosu na prošlu godinu.

Neto kamatna marža bilježi blagi rast u odnosu na prošlu godinu od 0,9 posto kao rezultat povećanja kreditnog portfelja za 11 posto ali i pada prosječnih kamatnih stopa na kredite, te pada kamatnih stopa na depozite od klijenata za 10 baznih poena. Ukupni operativni prihodi bilježe porast od 5 posto zahvaljujući značajnom porastu prihoda od naknada koji su odnosu na prethodnu godinu porasli za 8 posto.

Ukupni operativni troškovi (isključujući rezervacije za pravne sporove od ca. 1.200 hiljada KM) su manji za -0,2 posto u odnosu na prošlu godinu.

Ukupna aktiva je povećana za 13 posto i iznosi 2.330.528 hiljada KM, sa neto kreditima u iznosu od 1.587.533 hiljada KM i depozitima klijenata u iznosu od 1.518.913 hiljada KM. Vanbilansna evidencija, koja se odnosi na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita iznosi 352.386 hiljada KM i povećana je za 1,2% u odnosu na pošlu godinu.

Kreditni portfolio je rastao zbog plasmana stanovništvu koji su se povećali za 6,1 posto i kreditiranje pravnih subjekata koje se povećalo za 13,6 posto. Pozitivno poslovanje potvrđeno je i značajnim porastom ukupnih depozita, odnosno porastom depozita fizičkih osoba od 9,7 posto, te porastom depozita pravnih subjekata za 23,2 posto. Pozicija Banke sa stanovišta likvidnosti je stabilna, čak i u slučaju scenarija pogoršanja makro-ekonomskih uvjeta, i dovoljna da održi dalje povećanje

Izveštaj Uprave o poslovanju Banke (nastavak)

kreditne ekspanzije.

Značajno smanjenje nekvalitetnih kredita dovelo je do omjera ukupnih u odnosu na nekvalitetne kredite manjem od 3,5 posto što je daleko bolje od tržišnog prosjeka.

Istovremeno, adekvatnost kapitala Banke se konstantno povećava i sa 31.12.2019. godine iznosi 16,56 posto. Nakon uključenja dobiti za 2019. godinu u rezerve Banke, po usvajanju od strane Skupštine, stopa adekvatnosti kapitala će iznositi 18,73 posto.

Najvažniji strateški ciljevi Banke za 2019. godinu su:

- Nastavak ulaganja u infrastrukturu i tehnološku modernizaciju banke kako bi išli u korak sa poslovnim izazovima koji se brzo mijenjaju kao i sa sve većim i tehnološki zahtjevnijim regulatornim zahtjevima
- Kontinuirana analiza i procjena svih vrsta rizika Banke sa ciljem jačanja adekvatnosti kapitala
- Rast nekamatonosnih prihoda iskorištavanjem novih poslovnih prilika i ostvarenjem neiskorištenog potencijala u slabo pokrivenim tržišnim segmentima i proizvodima
- Strateški ciljevi Sektora poslovanja sa stanovništvom:
  1. Nastavak mjerenja učinkovitosti prodaje uvođenjem posebnog programa edukacija i obuke sa individualnim pristupom uposlenicima.
  2. AGDM i optimizacija mreže – proaktivan pristup klijentima
  3. DIGICAL: Nastavak implementacije digitalnih projekata
  4. Rast prodaje proizvoda životnog i neživotnog osiguranja
  5. Povećati unakrsnu prodaju
- Strateški ciljevi segmenta malih preduzeća:
  1. Optimizacija i centralizacija poslovnih procesa kojima se pokrivaju kreditne aktivnosti i otvaranje računa
  2. Uvođenje novog paketa proizvoda
- Strateški ciljevi segmenta za Corporate i SME:
  1. Inteziviranje sinergijskih efekata unutar Intesa Sanpaolo Grupacije i zajednički nastup prema značajnim klijentima
  2. Intezivni monitoring na relaciji klijent / proizvod na mjesečnoj osnovi
  3. Detaljna analiza profitabilnosti poslovnih segmenata, pojedinačnih klijenata i upravljanja portfelja kroz posebna softverska rješenja
  4. Rast nekamatonosnih prihoda, a posebno u segmentu ino platnog prometa, u segmentu kartičarskog poslovanja i od poslovanja sa garancijama i akreditivima
  5. Kontinuirano održavanje povoljnog odnosa depozita i kredita sa ciljem dugoročne stabilnosti.
  6. Implementacija globalnih bankarskih proizvoda u dijelu međunarodnih plaćanja i financiranja
- Sektor za IKT i operativno poslovanje
  1. Sporna potraživanja: implementacija određenih izlaznih strategija za nekvalitetne klijente segmenta stanovništva i segmenta pravnih lica
  2. Prodaja nekvalitetnih potraživanja pravnih lica trećoj strani
  3. Potpuna implementacija softverskog rješenja za rano prepoznavanje klijenata čija se kreditna sposobnost pogoršava
  4. Procjena kreditnog rizika: U segmentu stanovništva, definiranje kriterija za aktivnosti predodobrenih kredita za mala preduzeća i fizička lica
  5. Upravljanje rizikom: Optimizacija izračuna rizikom ponderisane aktive kroz primjenu naprednog instrumenta za računanje i simulaciju istog i razvoj i implementaciju PD modela za pravna i fizička lica

Osim toga, detaljna objašnjenja politike Banke u vezi sa upravljanjem finansijskim rizikom, izloženosti Banke riziku cijena, FX riziku, kreditnom riziku, riziku kapitala i likvidnosti se mogu naći u Finansijskom izvještaju Banke za 2019, koji je revidirao eksterni revizor BDO BH d.o.o., a Uprava Banke usvojila na sjednici od 11.02.2020. godine.

Almir Krkalić
Predsjednik Uprave Banke

Izveštaj Uprave

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoj izvještaj za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine je naveden u bilansu uspjeha i izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na stranici broj 9.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2019. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor

Alessio Cioni	Predsjednik
Ivan Krolo	Zamjenik predsjednika
Miroslav Halužan	Član
Gianluca Tiani	Član
Andrea Fazzorali	Član
Alden Bajgorić	Nezavisni član
Massimo Lanza	Nezavisni član

Tokom 2019. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju

Dražen Karakašić	Predsjednik
Petar Sopek	Član
Zoltan Mogyorosi	Član
Ana Jadrešić	Član
Jadranko Grbelja	Član

Na dan 31. decembra 2019. godine Upravu Banke čine Predsjednik i tri izvršna direktora. Sljedeće osobe su izvršavale pomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke

Almir Krkalić	Predsjednik Uprave Banke
Edin Izmirlija	Član Uprave Banke i Direktor Sektora za upravljanje i kontrolu rizika
Marko Filipčić	Član Uprave Banke i Direktor Sektora finansija do 28.02.2019.
Stefano Borsari	Direktor Sektora finansija od 01.09.2019 i Član Uprave Banke od 18.11.2019
Amir Termiz	Član Uprave Banke i Direktor Sektora poslova sa stanovništvom

U ime Uprave:

Almir Krkalić
Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari
Član Uprave Banke

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njezina poslovanja i novčanih tokova, u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prijevара i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnji izvještaj Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 9 do 86 odobreni su od strane Uprave dana 11. februara 2020. godine za podnošenje Nadzornom odboru te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

U ime Uprave:

Almir Krkalić
Predsjednik Uprave Banke

Stefano Borsari
Član Uprave Banke

Izveštaj nezavisnog revizora

Mišljenje

Obavili smo reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Intesa Sanpaolpo Banka d.d. Bosna i Hercegovina („Banka“), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju Banke na dan 31. decembar 2019. godine, izvještaj o računu dobiti i gubitka i sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanom toku i izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama Banke za tada završenu godinu te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banice na dan 31. decembra 2019., njegovu finansijsku uspješnost i njihove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Banke u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i uključuju prepoznate najznačajnije rizike značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed pogreške ili prijevare s najvećim učinkom na našu strategiju revizije, raspored raspoloživih naših resursa i utrošak vremena angažiranog revizijskog tima. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije odvojenih godišnjih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Utvdili smo daje niže navedeno pitanje ključno revizijsko pitanje koja treba objaviti u našem Izvještaju nezavisnog revizora.

Ključno revizijsko pitanje

Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja

Na dan 31. decembar 2019. godine bruto krediti i potraživanja iznosili su 1.650.988 hiljada KM, pripadajuće rezervacije za umanjenje vrijednosti 63.455 hiljada KM, a gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka 5.333 hiljade KM (31. prosinca 2018.: bruto krediti i potraživanja: 1.503.825 hiljada KM, rezervacije za umanjenje vrijednosti: 75.136 hiljada KM, gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u računu dobiti i gubitka: 4.118 hiljada KM).

Ključno revizijsko pitanje

Revizijski postupci

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave rizika od neispunjavanja obveza i očekivanih kreditnih gubitaka unutar portfelja kredita i potraživanja na izvještajni datum. Usredotočili smo se na ovo područje s obzirom da su iskazani iznosi značajni, kao i zbog prirode prosudbi i pretpostavki koje je Uprava morala donijeti.

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:

- pregled metodologije Banke za izračun očekivanog kreditnog gubitka i procjenu usklađenosti s relevantnim zahtjevima MSFI 9,

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

MSFI zahtjevaju od Uprave da donosi prosudbe o budućnosti te su razne stavke u izvještajima podložne neizvjesnosti procjene. Procjene potrebne za umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja komitentima predstavljaju značajne procjene.

Glavni izvori neizvjesnosti procjena povezanih s umanjem vrijednosti kredita i predujmova klijentima su identifikacija kredita koji se pogoršavaju, ocjena značajnog povećanja kreditnog rizika, predviđanja budućih novčanih tokova, procjena priljeva od realizacije kolaterala i utvrđivanje očekivanog kreditnog gubitka za kredite i potraživanja klijentima koji su sami po sebi neizvjesni.

Umanjenje vrijednosti mjeri se ili kao 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak ili kao cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, ovisno o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja.

Za pojedinačno značajne klijente odnosno izloženosti pravnim osobama koje su pojedinačno veće od 50 hiljada KM za corporate i 150 hiljada za retail i kod kojih je nastupilo neispunjenje obaveza (neprihodujuće izloženosti), procjena umanjenja vrijednosti temelji se na poznavanju svakog dužnika, te često na procjeni fer vrijednosti pripadajućeg kolaterala. Pripadajuća rezervacija za umanjenje vrijednosti određuje se na pojedinačnoj osnovi temeljem sadašnje vrijednosti diskontiranih budućih novčanih tokova.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti stanovništvu i pravnim osobama, neprihodujućih izloženosti stanovništvu, te neprihodujućih izloženosti pravnim osobama pojedinačno manjim od 50 hiljada KM za corporate i 150 hiljada KM za retail određuje se primjenom modela (zajedno „kolektivno umanjenje vrijednosti“).

Historijsko iskustvo, identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem kreditne kvalitete, informacije koje se odnose na budućnost te procjene rukovodstva uključeni su u pretpostavke modela. Banka kontinuirano prilagođava parametre modela što također zahtjeva našu pojačanu pozornost tokom revizije.

Kako je naša revizija adresirala pitanja (nastavak)

- razumijevanje procesa utvrđivanja umanjenja vrijednosti kredita i predujmova, IT aplikacija koje se koriste, pretpostavki za podatke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka,
- ocjenu dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti kontrola u upravljanju kreditnim rizikom i poslovnim procesima kreditiranja te testiranje ključnih kontrola vezanih za odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita i predujmova,
- testiranje dizajna, implementacije i operativne učinkovitosti ključnih kontrola u područjima klasifikacije klijenata u odgovarajuće rizične skupine, kao i kontrola vezanih za identifikaciju događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, primjerenost klasifikacije između prihodujućih i neprihodujućih kredita i potraživanja i njihovu segmentaciju u homogene grupe, izračun dana kašnjenja, procjenu vrijednosti kolaterala i izračun rezervacija za umanjenje vrijednosti,
- provjeru, na temelju uzorka, da li se dosljedno primjenjuju definicija neispunjavanja obaveza i provjeru ispravnosti alokacije u pojedine faze kreditnog rizika u skladu sa relevantnim politikama,
- ocjenu cjelokupnog modela za izračun očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući izračun glavnih rizičnih parametara i makroekonomskih čimbenika (vjerojatnost neispunjavanja obaveza (PD), gubitka u slučaju neispunjavanja obaveza (LGD) i izloženosti kod defaulta (EAD),
- testirali smo adekvatnost pojedinačnih umanjenja vrijednosti, na temelju uzorka pojedinačnih kredita i zajmova, sa fokusom na izloženosti s potencijalno najvećim uticajem na godišnje finansijske izvještaje zbog njihove veličine i rizičnosti te manjih izloženosti koje smo na temelju naše interne procjene ocijenili kao visoko rizične,
- obavili smo dokazno testiranje nad odabranim uzorkom kako bismo ocijenili ispravnost klasifikacije kredita i potraživanja,

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje (nastavak)

Povezane objave u pripadajućim godišnjim financijskim izvještajima

Za dodatne informacije vidjeti bilješke 3. Z) uz godišnje finansijske izvještaje (Značajne računovodstvene politike) i 4. (Značajne računovodstvene procjene i ključni izvori procjene neizvjestnosti) te bilješke 23. (Dati krediti i potraživanja) i 5.1. (odjeljak Kreditni rizik unutar bilješke Upravljanje finansijskim rizicima).

Kako je naša revizija adresirala pitanja (nastavak)

- u određenim slučajevima koristili smo vlastitu prosudbu kako bismo odredili parametre za izračun gubitaka od umanjenja vrijednosti kredita i predujmova te svoje izračune usporedili sa umanjenjem vrijednosti koje je izračunala Banka,
- ocjenjivanje točnosti i cjelovitosti objava u finansijskim izvještajima.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Ostala pitanja

Reviziju godišnjih finansijskih izvještaja Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2018. obavilo je revizorsko društvo KPMG B-H d.o.o., Sarajevo koje je u svom Izveštaju nezavisnog revizora od dana 14. februar 2019. godine iskazalo nemodificirano mišljenje o tim godišnjim finansijskim izvještajima.

Ostale informacije u Godišnjem izvješću

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnji izvještaj, ali ne uključuju godišnje finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji. Ako, na osnovu posla koji smo obavili, zaključimo da postoji značajan pogrešan prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtjeva da objavimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za objaviti.

Odgovornosti Uprave Banke i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa MSFI-ima i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava Banke ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih godišnjih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblavanje internih kontrola.

Izveštaj nezavisnog revizora (nastavak)

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja (nastavak)

- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava Banke.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava Banke i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u godišnjim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg Izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li godišnji finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja.

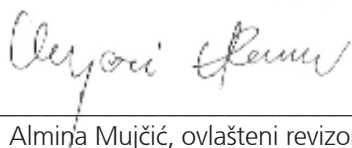
Mi opisujemo ta pitanja u našem Izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem Izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

U Sarajevu, 24. februara 2020. godine

BDO BH d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića broj 1
71000 Sarajevo

Mislav Zidar, direktor

Almina Mujčić, ovlaštenu revizor

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

	Bilješke	2019.	2018.
Prihodi od kamata	8	78.039	76.673
Rashodi od kamata	9	(12.873)	(12.118)
Neto prihodi od kamata		65.166	64.555
Prihodi od naknada i provizija	10	33.208	29.974
Rashodi od naknada i provizija	11	(7.044)	(5.850)
Neto prihodi od naknada i provizija		26.164	24.124
Neto prihodi od trgovanja	12	2.768	1.947
Ostali operativni prihodi/(rashodi)	13	(5.970)	(6.470)
Ostali operativni rashodi, neto		(3.202)	(4.523)
Ukupno operativni prihodi, neto		88.128	84.156
Troškovi zaposlenih	14	(21.224)	(21.091)
Administrativni troškovi	15	(17.624)	(18.841)
Amortizacija		(5.759)	(3.768)
Operativni troškovi		(44.607)	(43.700)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja i poreza na dobit		43.521	40.456
Neto dobiti/(gubici) od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	16	(5.487)	106
Dobit prije poreza		38.034	40.562
Porez na dobit	17	(4.111)	(4.222)
Neto dobit godine		33.923	36.340

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja je završila 31. decembra

	2019.	2018
Dobit za godinu	33.923	36.340
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		
Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku		
<i>Rezerve fer vrijednosti (finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD)</i>		
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	(4)	(132)
<i>Rezerve fer vrijednosti (finansijska imovina raspoloživa za prodaju)</i>		
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	-	-
Pozicije koje neće biti reklasifikovane kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		
<i>Revalorizacija nekretnina (klasifikovana kao MRS 16)</i>		
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	-	74
Ostala sveobuhvatna dobit	(4)	(58)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	33.919	36.282
Zarada po običnim i prioritetnim dionicama (KM)	18	81.16

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju

	Bilješke	31.decembar 2019.	31.decembar 2018.
Imovina			
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	499.752	406.414
Rezerve kod Centralne banke	20	191.510	172.979
Plasmani kod drugih banaka	21	68	21.594
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	22 a)	126	701
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 b)	790	412
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	22 c)	6.134	-
Dati krediti i potraživanja	23	1.587.533	1.428.689
Akontacija poreza na dobit		3.356	1.425
Odgodena porezna imovina	32	332	255
Ostala imovina	24	9.641	9.826
Nekretnine i oprema	25	26.506	12.943
Nematerijalna imovina	26	4.780	5.582
Ukupno imovina		2.330.528	2.060.820
Obaveze			
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	27	466.814	456.407
Obaveze prema klijentima	28	1.518.913	1.290.085
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	22 c)	574	165
Ostale obaveze	29	29.649	33.430
Rezervisanja za obaveze i troškove	30	4.993	5.063
Odgodena poreska obaveza	31	51	50
Ukupno obaveze		2.020.994	1.785.200
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	32	44.782	44.782
Dionička premija		57.415	57.415
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke		18.286	18.286
Ostale rezerve i rezerve po fer vrijednosti		1.513	1.522
Akumulirana dobit		187.538	153.615
Ukupno kapital i rezerve		309.534	275.620
Ukupno obaveze, kapital i rezerve		2.330.528	2.060.820

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2019. godine	44.782	57.415	18.286	980	542	153.615	275.620
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	33.923	33.923
Dužnički instrumenti po FVOCI – neto promjene fer vrijednosti	-	-	-	-	(5)	-	(5)
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-	(4)	-	(4)
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(4)	-	(4)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(9)	33.923	33.914
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	44.782	57.415	18.286	980	533	187.538	309.534

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama u kapitalu i rezervama za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine

	Dionički kapital	Dionička premija	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	44.782	57.415	18.286	980	594	147.259	269.316
Efekt prve promjene MSFI 9	-	-	-	-	2.781	(29.984)	(27.203)
Stanje na dan 1. januar 2018. godine (ponovno mjerenje)	44.782	57.415	18.286	980	3.375	117.275	242.113
Neto dobit za godinu	-	-	-	-	-	36.340	36.340
Dužnički instrumenti po FVOCI – neto promjene fer vrijednosti	-	-	-	-	(2.775)	-	(2.775)
Ostala sveobuhvatna dobit							
Neto gubitak od promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	(146)	-	(146)
Odgodene porezna imovina	-	-	-	-	14	-	14
Revalorizacija imovine i opreme	-	-	-	-	82	-	82
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	(8)	-	(8)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(58)	-	(58)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(2.833)	(36.340)	(33.597)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	44.782	57.415	18.286	980	542	153.615	275.620

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o novčanim tokovima

	Bilješke	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit za godinu		33.923	36.340
Usklađenja za:			
- amortizaciju	25, 26	5.759	3.768
- neto gubitke od umanjenja vrijednosti i rezervacija	16	5.487	(106)
- neto trošak rezervisanja za obaveze i troškove		1.559	615
- neto prihod od kamata		(65.166)	(64.555)
- neto promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	12	215	(19)
- neto gubitak/(dobit) od podaje nekretnina i opreme	13	(29)	(55)
- ostala sveobuhvatna dobit		4	-
- trošak poreza na dobit	17	4.111	4.222
		(14.137)	(19.790)
Promjene na:			
- plasmanima kod drugih banaka		21.516	(6.958)
- datim kreditima i potraživanjima		(170.617)	(180.129)
- ostaloj imovini		(473)	1.861
- rezervama kod Centralne banke		(18.531)	(25.526)
- finansijskoj imovini i obavezama po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(184)	193
- obavezama prema bankama		10.476	133.384
- obavezama prema klijentima		215.150	49.925
- ostalim obavezama		(3.790)	5.450
- rezervisanjima za obaveze i troškove		(1.120)	(253)
		(28.290)	(41.843)
Plaćeni porez na dobit		(6.119)	(2.977)
Primljene kamate		78.345	77.247
Plaćene kamate		(13.420)	(13.671)
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti		97.096	18.756
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti			
Kupovina nekretnina i opreme		(1.198)	(122)
Priliv od prodaje nekretnina i opreme		145	28
Kupovina nematerijalne imovine		(1.191)	(1.027)
Priliv od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		576	65.257
Neto novčani tok iz ulagačkih aktivnosti		(1.668)	64.136

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima (nastavak)

	Bilješke	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti			
Odliv po osnovu zakupa		(2.090)	-
Otplata subordiniranog duga		-	(121)
Neto novčani tok iz finansijskih aktivnosti		(2.090)	(121)
Neto povećanje gotovine i ekvivalenata gotovine		93.338	82.771
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	19	406.414	323.643
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	19	499.752	406.414

Bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina ("Banka"), registrovana je kod Kantonalnog suda u Sarajevu dana 20. oktobra 2000. godine. Registrovana adresa je Obala Kulina bana 9a, Sarajevo.

Glavne djelatnosti Banke su:

1. primanje i plasiranje depozita,
2. davanje kratkoročnih i dugoročnih kredita i izdavanje garancija pravnim licima, fizičkim licima, lokalnim općinama i drugim kreditnim institucijama,
3. aktivnosti na tržištu novca,
4. obavljanje unutrašnjeg i vanjskog platnog prometa,
5. mjenjačke i ostale redovne bankarske usluge,
6. pružanje bankarskih usluga putem razvijene mreže filijala u Bosni i Hercegovini.

Vlasnička struktura Banke navedena je u Bilješci 32.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

2. OSNOVA PRIPREME

Osnova mjerenja

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI). Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke dana 11 februara 2020. godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentovani su u konvertibilnim markama, zaokruženim na najbližu hiljadu ('000 KM), koje predstavljaju funkcionalnu valutu Banke.

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu računovodstvenih politika i objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati u trenutku evidentiranja transakcija koji su bili predmet procjena mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene te eventualno budućim periodima ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u bilješci 4.

Promjene računovodstvene politike i implementacija novog računovodstvenog standarda

Banka je od 1. januara 2019. godine primijenila Međunarodni standard finansijskog izvještavanja (MSFI) 16 Najmovi, što je rezultiralo promjenom računovodstvenih politika.

Kako to dopušta standard, Banka nije prepravila usporedne podatke za 2018. godinu.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izuzev prethodno opisanih promjena, Računovodstvene politike Banke opisane u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

(a) Transakcije u stranim valutama

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama Bosne i Hercegovine („KM“) početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan izvještaja primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali preračunavanjem priznaju se u bilansu uspjeha za period.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na datum izvještavanja. Kursevi Centralne banke za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi izvještaja o finansijskom položaju na datume izvještavanja bili su kako slijedi:

31. decembar 2018.	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1,70755
31. decembar 2019.	EUR 1= KM 1,95583	USD 1 = KM 1.74799

(b) Neto prihod od trgovanja

Neto prihod od trgovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, neto dobitke i gubitke finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

(c) Plaćanja temeljem najma

Plaćanja temeljem operativnog najma priznaju se u bilansu uspjeha linearnom metodom tokom trajanja najma.

(d) Porez na dobit

Trošak poreza na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Porez na dobit iskazuje se u bilansu uspjeha s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih perioda.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(d) Porez na dobit (nastavak)

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilansne obaveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obaveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obaveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u periodu u kojem se očekuje realizacija ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na datum izvještavanja.

Vrednovanje odgođene porezne obaveze i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvještavanja, realizaciju ili namirenje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuje te se klasifikuju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerovatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvještavanja, Banka ponovno procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te testira knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine na umanjenje vrijednosti.

(e) Nekretnine i oprema

Priznavanje i mjerenje

Oprema se vrednuje po trošku nabavke umanjena za akumuliranu amortizaciju i umanjenja. Trošak nabavke uključuje sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njezina vrijednost može pouzdano utvrditi. Troškovi popravaka i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine su iskazane po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti na dan revalorizacije, umanjene za naknadno akumuliranu amortizaciju i naknadno utvrđena umanjenja.

Povećanje vrijednosti proistekle iz revalorizacije, uključujući eventualne kursne razlike, su iskazane na pozicijama revalorizacionih rezervi, osim ukoliko su bile ranije umanjenje, što se priznaje kroz bilans uspjeha. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti, koja je prethodno povećana, priznaje se kroz revalorizacione rezerve. Sva ostala smanjenja u knjigovodstvenoj vrijednosti priznaju se kroz bilans uspjeha.

Dobici i gubici po osnovu rashodovanja sredstava utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i neto knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda ili rashoda iz poslovanja.

Amortizacija

Amortizacija se obračunava tako da se trošak nabave nekretnina i opreme umanjuje za procijenjeni ostatak vrijednosti primjenom linearne metode tijekom njihovog procijenjenog korisnog vijeka trajanja i općenito se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Imovina pod zakupom amortizira se kroz kraći period trajanja lizinga i njihovog korisnog vijeka trajanja, osim ako je razumno izvjesno da će Banka steći vlasništvo do kraja razdoblja najma. Zemljište se ne amortizira.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(e) Nekretnine i oprema (nastavak)

Amortizacija (nastavak)

Korištene amortizacione stope od strane Banke su kako slijedi:

	2019	2018
Kompjuteri	20%	20%
Namještaj i ostala oprema	10% - 15%	10% - 15%
Poslovne zgrade	5%	5%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(f) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Trošak nabave uključuje sve troškove koji su izravno vezani za nabavu imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njezin procijenjeni vijek trajanja. Stope amortizacije korištene od strane Banke konzistentno su primjenjivane tokom 2018. i 2019. godine:

Nematerijalna imovina – licence	10% - 33,33%
Nematerijalna imovina – softver	20%

Metod amortizacije i procijenjeni vijek trajanja pregledavaju se i po potrebi usklađuju na svaki datum izvještavanja.

(g) Aktiva stečena naplatom potraživanja

Banka može priznati aktivu koja je prvobitno primljena kao kolateral po kreditu nakon ispunjenja ugovornih odredbi ili poduzetih određenih pravnih radnji. Kad su oba ispod navedena uvjeta ispoštovana, određena aktiva će biti priznata u bilasu stanja Banke:

- Nakon što se završe pravne radnje oko sticanja
- Nakon što Banka postane vlasnik imovine.

Klasifikacija i mjerenje ove aktive zavisi od namjene držanja imovine. Konkretno, imovina može biti klasifikovana u skladu sa MRS 16 (ako se imovina koristi u poslovne svrhe), MRS 40 (ako se imovina koristi za zaradu od najamnine ili kapitalne dobiti), MRS 2 (kad je imovina stečena redovnim poslovanjem, isključivo sa namjerom da se proda u razumno kratkom periodu). Klasifikacija u skladu sa MSFI 5 je također dozvoljena, ako se steknu uslovi.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(g) Aktiva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Slijedeći početno priznavanje po fer vrijednosti u bilanci stanja, imovina stečena naplatom će se priznati u skladu sa MRS 16 po trošku sticanja (uz obračun amortizacije i povremenog testiranja na umanjenje vrijednosti). Stečena imovina kao imovina u upotrebi ili vrijedna umjetnička djela (klasifikovana po MRS 16) i investicijska imovina (klasifikovana po MRS 40) će se naknadno mjeriti modelom revalorizacije po fer vrijednosti. Imovina klasifikovana u skladu sa MRS 2 će se mjeriti po manjoj vrijednosti između troška i neto utržive vrijednosti, te se neće amortizirati i bit će samo predmet testa na umanjenje vrijednosti.

(h) Aktiva koja se drži radi prodaje

Dugotrajna imovina klasificira se kao imovina koja se drži za prodaju ako je veoma vjerovatno da će se nadoknaditi prvenstveno prodajom, a ne kontinuiranim korištenjem.

Ova imovina se obično mjeri po nižoj vrijednosti između knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje. Umanjenja vrijednosti kod početne klasifikacije u imovinu koja se drži radi prodaje, kao i naknadni dobiti i gubici nastali ponovnim mjerenjem priznaju se kroz bilansu uspeha.

Nakon što se klasificira kao imovina za prodaju, nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema s više ne amortizuju, a svako ulaganje koje se mjeri po metodi vlasničkog udjela se više ne priznaje.

(i) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Banke provjerava se sa datumom izvještavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikacije umanjenja vrijednosti imovine. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja stvara novac veća od njenog nadoknadivog iznosa. Gubitak uslijed umanjenja vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je vrijednost veća od njezine vrijednosti u upotrebi i njezine fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. U procjenjivanju vrijednosti u upotrebi, sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova izračunava se upotrebom diskontne stope prije oporezivanja koja reflektira procjenu vremenske vrijednosti novca na tržištu i rizik specifičan za tu imovinu. Za imovinu koja ne generira uglavnom neovisne novčane tokove, njezina nadoknadiva vrijednost se određuje zajedno sa imovinom koja generira novčane tokove, a uz koju se ta imovina vezuje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje ukoliko je došlo do promjene u procjeni korištenoj za utvrđivanje nadoknadive vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena, uzimajući u obzir amortizaciju, ukoliko nije došlo do umanjenja vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(j) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Za račun zaposlenika, Banka uplaćuje penziono i zdravstveno osiguranje koje se obračunava na bruto plate, kao i pripadajuće poreze po ovom osnovu za koje je osnovica neto plaća. Ovi se doprinosi uplaćuju na račun relevantnih državnih fondova prema važećoj zakonskoj regulativi i propisima, tokom cijele godine. Naknada za topli obrok i transport kao i regres za godišnji odmor se obračunavaju i plaćaju u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom. Ovi se troškovi priznaju u bilansu uspjeha u razdoblju u kojem su nastali troškovi zaposlenih.

Obaveze za doprinose za penzione fondove s propisanim iznosom doprinosa priznaju se kao trošak u bilansu uspjeha razdoblja u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Banka isplaćuje u slučaju penzionisanja otpremninu radnicima u iznosu tri prosječne plate dotičnog radnika u u periodu od posljednja tri mjeseca.

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, i svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći diskontnu stopu koja odgovara kamatnoj stopi državnih obveznica.

Plaćanja po osnovu dionica

Zaposlenici Banke dobivaju naknadu u obliku plaćanja po osnovu dionica, pri čemu zaposleni pružaju usluge kao naknadu za vlasničke dionice izdate od strane krajnjeg matičnog društva Banke. Banka obračunava plaćanja na osnovu dionica kao transakcije koje se podmiruju u novcu.

Fer vrijednost iznosa koji se isplaćuje zaposlenima za dionice krajnjeg matičnog društva priznaju se kao trošak uz prateće povećanje obaveza tokom perioda u kojem zaposlenik bezuslovno stekne pravo na isplatu. Obaveza se ponovno mjere na svaki datum izvještavanja, kao i na datum isplate. Bilo kakve promjene u fer vrijednosti obaveze priznaju se kao trošak zaposlenih u bilansu uspjeha.

(k) Rezervisanja za obaveze i troškove

Rezervisanja se priznaju ukoliko Banka ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu proizašlu iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje da će Banci stvoriti odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, a moguće je napraviti pouzdanu procjenu iznosa obaveze.

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervacije treba iskorištavati samo za izdatke za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(I) Kapital i rezerve

Izdani dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti

Rezerva za kreditne gubitke formirana iz dobiti predstavlja višak rezervacija za umanjenje vrijednosti izračunate u skladu s propisima Agencije u odnosu na rezervacije za umanjenje vrijednosti izračunate prema zahtjevima MSFI. Rezerva je objavljena direktno u kapitalu (kao rezerva koju nije moguće rasporediti) i do 2012. godine povećanje je bilo pokriveno prenosom iz zadržane dobiti, nakon odobrenja dioničara.

Prije 2012. godine, potreba za prenos iz zadržane dobiti u predviđene rezerve u sklopu kapitala (regulatorne rezerve za kreditne gubitke) je izračunata za cijeli kreditni portfolio na neto osnovi, pri čemu su se uzimala u obzir oba slučaja, slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala većim rezervacijama kao i slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala manjim rezervacijama u odnosu na MSFI rezerve. Međutim, od 2012. godine, banke su obavezne da izračunaju iznos regulatornih rezervi za kreditne gubitke, uzimajući u obzir samo slučajeve gdje primjena propisa Agencije rezultira većim rezervacijama. Retroaktivna primjena ove promjene u propisima Agencije nije potrebna.

Na temelju Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom i klasifikaciju aktive banaka donesene od strane Agencije u februaru 2013. godine, višak regulatornih rezervi se neće prikazivati kao kretanje rezervi u okviru kapitala, već će isključivo biti korišten prilikom izračuna adekvatnosti kapitala. Samim tim, rezerve prikazane u finansijskim izvještajima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2012. godine su ostale nepromijenjene do 31. decembra 2019. godine.

Zadržana dobit

Zadržana dobit predstavlja akumuliranu neto dobit nakon raspodjele vlasnicima i ostalih transfera, kao transferi u rezerve za kreditne gubitke, kako je gore opisano.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenog poreza.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se većinom odnose na akumuliranu raspodjelu iz zadržane dobiti u skladu sa odlukom Skupštine dioničara.

Dividende

Dividende na obične dionice i prioritetne dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(m) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

(n) Sredstva u ime i za račun trećih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

(o) Izvještavanje po segmentima

Poslovni segment predstavlja dio imovine i poslovnih aktivnosti u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima. Geografski segment generira proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka je identifikovala tri glavna poslovna segmenta: građani, pravne osobe i ulaganja. Osnovne informacije po segmentima temelje se na internoj izvještajnoj strukturi poslovnih segmenata Banke. Geografska segmentacija nije objavljena obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(v) Prihod i rashod od naknada i provizija

Prihod od kamata

Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim:

(a) finansijska imovina POCl-a, za koju se primjenjena originalna efektivna kamatna stopa prilagođena na amortizovani trošak finansijskog sredstva.

(b) Finansijska imovina koja nije „POCl“, ali je kasnije postala sredstvo nekvalitetno djelimično ili u potpunosti nekvalitetno („faza 3“), za koju se prihodi od kamata izračunavaju primjenom efektivne kamatne stope na njen amortizovani trošak (tj. neto od očekivanog rezervisanja za kreditne gubitke).

(w) Prihod i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koje su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze uključuju se u prihode i rashode od kamata.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija, prikazani kao takvi, sastoje se uglavnom od naknada za kartično poslovanje, naknada za izdavanje garancija, akreditiva, domaća i međunarodna plaćanja i ostale usluge i priznaju se u bilansu uspjeha po izvršenju usluge.

Prihod od naknada i provizija proistekli iz ugovora sa klijentima mjere se na temelju naknade utvrđene u ugovoru sa klijentima. Banka priznaje prihod kad prenosi uslugu na klijenta.

Tabela u nastavku prikazuje prirodu i vrijeme ispunjavanja obaveza prema kupcima, uključujući značajne uvjete plaćanja i povezane politike priznavanja prihoda.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(w) Prihod i rashodi od naknada i provizija (nastavak)

Vrsta usluge	Priroda i vrijeme ispunjavanja obaveza, uključujući značajne uvjete plaćanja	Priznavanje prihoda u skladu sa MSFI 15
Bankarske usluge u poslovanju sa stanovništvom i pravnim osobama	<p>Banka pruža bankovne usluge klijentima u poslovima sa stanovništvom i pravnim licima, uključujući upravljanje računima, prekoračenjima, transakcijama sa stranim valutama, kreditnim karticama i uslugama.</p> <p>Naknade na konstantnoj osnovi za upravljanje računima se obračunavaju na mjesečnoj osnovi. Banka utvrđuje tarife posebno za poslovanje sa stanovništvom i pravnim licima na godišnjoj osnovi.</p> <p>Naknade koje se zasnivaju na transakcijama, transakcijama sa stranim valutama i prekoračenjima se naplaćuju od klijenta u trenutku nastanka transakcije. Usluge se naplaćuju na mjesečnoj osnovi na bazi utvršenih naknada koje se revidiraju godišnje od strane Banke.</p>	<p>Prihod od naknada po računima i uslugama se priznaje tokom vremena kad se usluga pruža.</p> <p>Prihod od transakcija se priznaje u trenutku nastanka transakcije.</p>

Ugovor sa klijetom koji rezultira priznavanjem finansijskog instrumenta u finansijskim izvještajima Banke može dijelom biti dio MSFI 9, a dijelom u djelokrugu MSFI 15. Ako je to slučaj, Banka prvo primjenjuje MSFI 9 da odvoji mjerenje dijela ugovora koji je pod uticajem MSFI 9, a onda na ostatak primjenjuje MSFI 15.

(x) Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Neto prihod od ostalih finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosi se na derivative koji nisu namjenjeni trgovanju i koji se drže radi upravljanja rizicima koji nisu dio kvalificirajućih odnosa zaštite, finansijsku imovinu i obaveze mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, i od 1. januara 2018. godine, imovinu koja nije namjenjena trgovanju a mjeri se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nabrojano uključuje promjene u fer vrijednosti, kamate, dividende i kursne razlike.

(y) Prihod od dividendi

Dividende na vrijednosnice koje se mjere kroz sveobuhvatnu dobit, a koje predstavljaju povrat troška ulaganja, prezentiraju se kroz sveobuhvatna dobit.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze

1. Inicijalno priznavanje i mjerenje

Inicijalno banka priznaje kredite i potraživanja, depozite, izdane dužničke vrijednosnice i subordinirane obaveze na datum njihovog nastanka. Svi drugi finansijski instrumenti (uključujući regularne kupovine i prodaje finansijske imovine) priznaju se na datum trgovine, odnosno kada banka postane jedna od ugovornih strana.

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj, izuzev imovine koja se mjeri po FVTPL, za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati stjecanju ili izdavanju.

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje

Finansijska imovina

Banka primjenjuje MSFI 9 i klasifikuje finansijsku imovinu prema sljedećim kategorijama:

- Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku
- Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
- Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Zahtjevi klasifikacije i za dužničke i vlasničke instrumente navedeni su ispod:

Dužnički instrumenti

Dužnički instrumenti su oni instrumenti koji zadovoljavaju definiciju finansijske obaveze kao što su krediti, obveznice i potraživanja.

Klasifikacija i naknadno mjerenje zavisi od:

- Namjene upravljanja finansijskom imovinom (poslovni model)
- Ugovorenih karakteristika novčanih tokova ("isključivo plaćanje glavnice i kamate", engl. Solely Payments of Principal and Interest, dalje SPPI test ili SPPI)

Bazirano na ovim faktorima, Banka klasifikuje svoju finansijsku imovinu u zavisnosti od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni.

- **Finansijska imovina mjerena po amortiziranom trošku**

Imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova koji predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate (SPPI), i koja nije određena kao po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri po amortiziranom trošku. Nakon početnog priznavanja, knjigovodstvena vrijednost ove imovine je prilagođena za očekivane kreditne gubitke priznate i mjerene kao što je opisano u Zabilješci 3(w)(6). Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i uključen je u poziciju "Prihod od kamata".

Dati krediti i potraživanja su nederivativna finansijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotira na aktivnom tržištu. Dati krediti i potraživanja nastaju kada Banka odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima, te uključuju plasmane i date kredite bankama, date kredite i potraživanja od klijenata i sredstva kod Centralne banke.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

- **Finansijska imovina mjerena kroz ostalu sveobuhvatnu dobit**

Finansijska imovina koja se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i radi prodaje imovine, novčanih tokova gdje novčani tokovi imovine predstavljaju isključivo plaćanje glavnice i kamate, i koja nije određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD).

Promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju se priznaju direktno u ostalu sveobuhvatnu dobit, izuzev priznavanja dobitaka ili gubitaka umanjenja vrijednosti, prihoda od kamata i prihoda i rashoda od kursnih razlika koji se priznaju kroz bilansu uspjeha.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine, kumulativni dobiti ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti se reklasificiraju u bilans uspjeha u "Neto prihodi od trgovanja". Prihod od kamata obračunava se primjenom efektivne kamatne stope i iskazuje se na poziciji "Prihod od kamata".

- **Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivative) i oni koje Uprava inicijalno rasporedi u ovu kategoriju. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju isključivo ukoliko je nastao ili stečen radi prodaje ili kupnje u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja profita ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju kod inicijalnog priznavanja.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kada:

- se imovinom upravlja, procjenjuje se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- klasifikacija uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina sadrži ugrađeni derivativ, koji znatno utiču na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha obuhvata derivativne finansijske instrumente klasificirane kao finansijski instrumenti za trgovinu i vlasničke instrumente koje je menadžment rasporedio kao imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Namjena upravljanja finansijskom imovinom (Poslovni model)

Poslovni model označava način na koji Banka upravljanja imovinom radi generisanja novčanih tokova.

Poslovni modeli Banke su:

- Poslovni model čiji je cilj držanje imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova – objedinjava svu finansijsku imovinu koja se drži radi naplate ugovorenih novčanih tokova tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta.

Poslovni model radi naplate prolazi SPPI test, a u taj model alocirana je sljedeća finansijska imovina:

- depoziti kod banaka,
- kreditni plasmani,
- ostala potraživanja.

Kreditni rizik je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine – objedinjava finansijsku imovinu koja se drži s ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. U poslovni model radi naplate i prodaje alocirana je sljedeća finansijska imovina:
  - dužnički vrijednosni papiri (prolazi SPPI test),
  - vlasnički vrijednosni papiri (ne prolaze SPPI test),

Rizik likvidnosti je osnovni rizik kojim se upravlja u okviru ovog poslovnog modela.

- Poslovni model unutar kojeg se finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (ne prolazi SPPI test) – objedinjuje svu finansijsku imovinu koja se ne drži u okviru prethodno navedena dva poslovna modela. Finansijskom imovinom u ovom poslovnom modelu upravlja se s ciljem ostvarenja novčanih tokova prodajom imovine i ostvarenjem kratkoročnog profita.

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI)

Test obilježja ugovorenih novčanih tokova s aspekta plaćanja samo glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice (SPPI test) jedan je od kriterija za klasifikaciju finansijske imovine u pojedinu kategoriju mjerenja. SPPI test se provodi s ciljem utvrđivanja da li kamata na nepodmirenu glavicu odražava naknadu za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike posudbe, troškove kreditiranja i profitnu maržu.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

2. Klasifikacija i naknadno mjerenje (nastavak)

Ugovorene karakteristike novčanih tokova (SPPI) (nastavak)

SPPI test se provodi:

- za svaku finansijsku imovinu, alociranu u poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovorenih novčanih tokova i poslovni model čiji je cilj prikupljanje ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine, a na datum njenog inicijalnog priznavanja,
- za svaku finansijsku imovinu u slučajevima u kojima je izvorna imovina značajno modificirana i zbog toga ponovno priznata kao nova imovina,
- kod uvođenja novih modela i/ili programa kreditiranja kako bi se unaprijed utvrdila prihvatljivost razmatranih uslova kreditiranja u odnosu na potrebu kasnijeg praćenja vrijednosti eventualne finansijske imovine koja bi proizašla iz istih.

• **Vlasnički instrumenti**

Vlasnički instrumenti su instrumenti koji ispunjavaju definiciju kapitala iz perspektive izdavaoca; odnosno to su instrumenti koji ne sadrže ugovornu obavezu plaćanja, te dokaze o preostalom učešću u neto imovini izdavaoca. Primjer kapitalnih ulaganja podrazumijeva osnovne obične dionice.

Banka naknadno mjeri sva kapitalna ulaganja po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju kada je Uprava Banke izabrala, po inicijalnom priznavanju da neopozivo odredi kapitalno ulaganje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Politika Banke je da odredi kapitalna ulaganja kao FVOSD kada se ta ulaganja drže za druge namjene, a ne za generisanje povrata na investicije. Kada se koristi ovaj izbor, dobiti i gubici po osnovu fer vrijednosti priznaju se u OSD i naknadno se ne reklasifikuju u bilans uspjeha, uključujući i otuđenja. Gubici od umanjenja vrijednosti (i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti) se ne izvještavaju odvojeno od drugih promjena u fer vrijednosti. Dividende, kada predstavljaju povrat na takve investicije, i dalje se priznaju u dobiti ili gubitku kao ostali prihod kada se utvrdi pravo Banke na primanje plaćanja.

Dobici i gubici na kapitalne investicije po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su uključeni u "Neto prihod od trgovanja" u bilansu uspjeha.

• **Finansijske obaveze**

Banka klasifikuje svoje finansijske obaveze, različito od finansijskih garancija i kreditnih obaveza, mjerenjem po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

3. Prestanak priznavanja

Finansijska imovina

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu kada ugovorna prava priliva novčanih tokova isteknu, ili ako prenosi prava na primanje ugovornih novčanih tokova transakcijom u kojoj se prenose svi rizici i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom ili kad Banka ne prenosi i ne zadržava rizike i koristi iz vlasništva imovinom, te ne zadržava kontrolu nad finansijskom imovinom.

Prilikom prestanka priznavanja finansijske imovine razliku između knjigovodstvene vrijednosti (ili knjigovodstvenog iznosa raspoređenog na dio imovine koja se prestaje priznavati) i sume (i) primljene naknade (uključujući svako novo sredstvo umanjeno za svaku novu obavezu) i (ii) kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz sveobuhvatnu dobit priznaje se u bilansi usjeha.

Svaki kumulativni dobitak ili gubitak priznat kroz sveobuhvatnu dobit za vlasničke vrijednosne papire označene kao FVOSD ne priznaju se u bilansi uspjeha kod prestanka priznavanjatakvih vrijednosnih papira. Svaki udio u prenesenoj finansijskom imovini koja ispunjava uvjete za prestanak priznavanja, a koja je kreirana ili zarađena od strane Banke, se priznaje na posebnim pozicijama aktive ili obaveza.

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kad su njezine ugovorne obaveze ispunjene, otkazane ili istekle.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Ako su uslovi finansijske imovine izmijenjeni, tada Banka procijenjuje da li je novčani tok modificirane imovine bitno izmjenjen.

Ako su novčani tokovi suštinski različiti, onda su ugovorna prava na novčane tokove izvornog finansijskog sredstva istekla. U tom slučaju, izvorno finansijsko sredstvo se prestaje priznavati i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrijednosti plus troškovi transakcije. Naknade primljene kao dio ove modifikacije se obračunavaju kako slijedi:

- Nakande koje se uzimaju u obzir prilikom određivanja fer vrijednosti nove imovine i naknade koje trošak transakcije su uključene u početno vrednovanje imovine; i
- Ostale naknade su uključene u račun o dobiti i gubitku kao dobit ili gubitak od prestanka priznavanja.

Ako su novčani tokovi modificirani kada je dužnik u finansijskim poteškoćama, cilj modifikacije je najčešće da maksimizira ponovno sticanje izvornih ugovornih prava prije nego da stvara novo sredstvo pod drugačijim uvjetima. Ukoliko banka planira da modificira finansijsko sredstvo na način da to rezultira u praštanju novčanih tokova, onda prvo razmatra da li bi dio sredstva bio otpisan prije modifikacije (pogledati politike otpisa ispod). Ovaj pristup utiče na rezultat kvantitativne evaluacije i znači da kriterij prestanka priznavanja nije postignut u takvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva mjerena po trošku amortizacije ili FVOSD nije rezultirala prestankom priznavanja finansijskog sredstva, onda Banka prvo iznova računa bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva koristeći izvornu efektivnu kamatnu stopu i priznaje usaglašavanje kao modificiranu dobit ili gubitak u bilansu uspjeha. Kod finansijske imovine sa promjenjivom stopom, izvorna efektivna kamatna stopa korištena u izračunu modificirane dobiti ili gubitka, usaglašena je tako da odražava trenutne uslove tržišta u trenutku modifikacije. Svaki trošak ili naknada koja nastane ili bude naplaćena kao dio modifikacije, usaglašava bruto knjigovodstvenu vrijednost modificiranog finansijskog sredstva i amortizuje se tokom preostalog vijeka modificiranog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija odvija zbog finansijskih poteškoća dužnika, dobit ili gubitak se prikazuje zajedno sa gubitkom od umanjenja. U ostalim slučajevima, prikazuje se kao prihod od kamata izračunat korisštenjem metode efektivne kamatne stope.

Na dan 31.12.2019. Banka nema finansijska sredstva mjerena po trošku amorstizacije niti FVOSD a koji su bili modificirani i čija modifikacija nije rezultirala u prestanku priznavanja. Sve prijašnje modifikacije rezultirale su u prestankui priznavanja izvornog finansijskog sredsta i priznavanju novih finansijskih sredstava.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

4. Modifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su uslovi promijenjeni i kada su novčani tokovi modificirane obaveze suštinski drugačiji. U tom slučaju, nova finansijska obaveza bazirana na modificiranim uvjetima se priznaje po fer vrijednosti. Razlika između knjigovodstvene vrijednosti i finansijske obaveze se prestaje priznavati i priznaje se plaćena naknada u bilansu uspjeha. Plaćena naknada uključuje prenesenu nefinansijsku imovinu, ukoliko je ima, preuzimanje obaveza uključujući novu modificiranu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze nije obračunata kao prestanak priznavanja, onda se trošak amortizacije te obaveze ponovo računa diskontovanjem modificiranog novčanog toka po izvornim efektivnim kamatnim stopama i rezultira priznavanjem u bilansu uspjeha kao dobitak ili gubitak. Kod finansijskih obaveza sa promjenjivom stopom, izvorna kamatna stopa korištena za izračun modifikacije dobiti ili gubitka usklađuje se tako da reflektuje trenutne tržišne uvjete u vrijeme modifikacije. Troškovi i naknade koji nastaju priznaju se kao usaglašavanje knjigovodstvene vrijednosti obaveze ili amortizovane vrijednosti tokom prestalog vijeka modificiranone finansijske obaveze kroz ponovno računanje efektivne kamatne stope na instrument.

5. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se prikazuje u finansijskom izvještaju, kada, i samo kada Banka ima zakonsko pravo da vrši prebijanje i ima namjeru podmiriti je na neto osnovi ili realizirati imovinu i istovremeno podmiriti obavezu.

Prihodi i rashodi se iskazuju na neto osnovi samo kada je dozvoljeno u skladu sa MSFI, ili za dobitke i gubitke koji proizilaze iz sličnih transakcija, kao u poslovima trgovine.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

6. Umanjenje vrijednosti

MSFI 9 ističe model „tri faze“ u vezi umanjenja vrijednosti finansijske imovine zasnovano na promjenama kreditnog kvaliteta od inicijalnog priznavanja finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine priznaje se po modelu očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) za imovinu koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku i imovinu koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata).

MSFI 9 zahtijeva da se procjene očekivani gubici na nivou gubitaka koji se očekuju u narednih 12 mjeseci (faza 1) od početnog unosa finansijskog instrumenta. Vremenski period za izračun očekivanog gubitka postaje čitav preostali vijek trajanja sredstva koje je predmet procjene, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio „značajno“ pogoršanje u odnosu na početno mjerenje (faza 2) ili u slučaju da je sredstvo djelimično ili u potpunosti nekvalitetno (faza 3). Preciznije, uvođenje novih odredbi umanjenja vrijednosti uključuje:

- raspodjelu kvalitetne finansijske imovine na raznim nivoima kreditnog rizika („staging“), koja odgovara ispravkama vrijednosti zasnovanim na očekivanim gubicima tokom narednih 12 mjeseci (takozvana „faza 1“) ili vijeku trajanja za cijelo preostalo trajanje instrumenta (takozvana „faza 2“), kod postojanja značajnog porasta kreditnog rizika;
- raspodjelu djelimično ili u potpunosti nekvalitetne finansijske imovine u tzv. „fazu 3“, uvijek uz ispravke vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom cijelog trajanja instrumenta;
- uključivanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) u izračun, kao i očekivane buduće promjene makroekonomskog scenarija.

Naredna tabela sumira zahtjeve za umanjenje vrijednosti prema MSFI 9:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Pogoršanje kreditnog rizika	Inicijalno priznavanje (loši krediti na početku uključeni u fazu 3).	Kreditni rizik se značajno povećao u odnosu na početak i ne smatra se „niskim“.	Kreditni rizik se povećao do tačke gdje se smatra da je vrijednost instrumenta umanjena.
Priznavanje rezervisanja u bilansu stanja po MSFI 9	12-mjesečni očekivani kreditni gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja (kakav je bio po MRS 39 ali povećan za dodatak)
Trenutna klasifikacija	Kvalitetna aktiva	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva
Trenutno rezervisanje	Nastali gubitak	Nastali gubitak	Očekivani gubitak tokom vijeka trajanja instrumenta

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

6. Umanjenje vrijednosti (nastavak)

Mjerenje ECL-a

Očekivani kreditni gubici se mjere kako slijedi:

- finansijska imovina koja nije nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao sadašnja vrijednosti nedostajuće gotovine (tj. razlika između novčanih tokova nastalih prema subjektu u skladu sa ugovorom i novčanog toka koji banka očekuje da primi);
- finansijska imovina koja je nekvalitetna djelimično ili u potpunosti nekvalitetna na datum izvještavanja: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova;
- neiskorištene kreditne obaveze: kao sadašnja vrijednost razlike između ugovorenog novčanog toka nastalog prema Banci ukoliko je obaveza neiskorištena i novčanog toka koji Banka očekuje da primi; i
- ugovori o finansijskim garancijama: očekivane uplate za podmirenje imaoca garancije manje iznos koji Banka očekuje da će nadoknaditi.

Prezentacija rezervisanja za ECL u izvještaju o finansijskom položaju

Rezervisanja za gubitke od ECL se prezentuju u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

- finansijska imovina izmjerena po trošku amortizacije: kao odbitna stavka od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine;
- kreditne obaveze i ugovori o finansijskim garancijama: generalno kao rezervisanje
- gdje finansijski instrument uključuje i iskorištenu i neiskorištenu komponentu, i Banka ne može identificirati ECL na iskorištenoj i neiskorištenoj kreditnoj obavezi: Banka prezentuje kombinovanu rezervaciju za gubitke za obje komponente. Kombinovani iznos se prezentira kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente. Svaki višak preko knjigovodstvene vrijednosti iskorištene komponente se prezentira kao rezervisanje; i
- instrumenti zaduženja mjereni po FVOSD: rezervisanje gubitka se ne priznaje u izvještaju o finansijskom položaju jer je knjigovodstvena vrijednost te imovine i njihova fer vrijednost. Kakogod, rezervisanje za gubitke se priznaje po fer vrijednosti reserve.

Pogledati i Bilješku 5.1.2.

Otpis

Kreditni i dužnički vrijednosni papiri se otpisuju (djelom ili u potpunosti) gdje ne postoji razumno očekivanje povrata finansijske imovine djelom ili u potpunosti. Ovo je uglavnom slučaj kada Banka odredi da dužnik nema imovinu, izvore ili prihode koji mogu generirati dovoljne novčane tokove da otplate iznos koji je predmet otpisa. Ovo ocjenjivanje se vrši na nivou pojedinačnog sredstva.

Ponovno sticanje prethodno otpisanih iznosa uključuje se u "gubici od umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata" u bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Finansijska sredstva koja su otpisana i dalje mogu da budu predmet ponovnog sticanja da bi bila u skladu sa procedurama Banke.

Banka otpisuje dug ili investiciju u jemstvo duga, djelom ili u potpunosti, i svaku povezanu isplatu za gubitak od umanjenja vrijednosti kada je kreditni odbor Banke utvrdio da nisu postojale realne mogućnosti ponovnog sticanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(z) Finansijska aktiva i finansijske obaveze (nastavak)

7. Određivanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina

Kod početnog priznavanja, Banka označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer tako eliminiše ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Banka također označava određenu finansijsku imovinu kroz FV kroz bilans uspjeha jer se imovinom upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti.

Finansijske obaveze

Banka označava određene finansijske obaveze kroz FV kroz bilans uspjeha u jednom od ova dva slučaja:

- Obavezama se upravlja, evaluira i izvještava interno po principu fer vrijednosti; ili
- To eliminira ili značajno reducira računovodstveno neslaganje koje bi u suprotnom nastalo.

Bilješka 22 iskazuje iznos svake klase finansijske imovine i finansijskih obaveza koje su označene kroz FV kroz bilans uspjeha. Opis osnove svake oznake iskazan je u Bilješci za odgovarajuću klasu imovine ili obaveze.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(aa) Krediti i potraživanja od klijenata

“Kredit i potraživanja” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- kredite i potraživanja koja se mjere po amortiziranom trošku (pogledaj Notu 23), inicijalno se mjere po fer vrijednosti uvećanoj za početne troškove, a naknadno po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope.

(ab) Investicione vrijednosnice

“Investicione vrijednosnice” u Izvještaju o finansijskom položaju uključuju:

- dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD; i
- vlasničke vrijednosnice mjerene po FVOSD.

Za dužničke vrijednosnice mjerene po FVOSD, gubici i dobiti se priznaju kroz OSD, izuzev za slijedeće, koje se priznaje kroz bilansu uspjeha na način kao i aktiva mjerena po amortiziranom trošku:

- kamatni prihod korištenjem efektivne kamatne stope
- očekivani kreditni gubici i njihova otpuštanja; i
- gubici i dobiti iz poslovanja sa stranim valutama.

Kad se dužnički vrijednosni papiri po FVOSD prestanu priznavati, kumulativna dobit ili gubitak prethodno priznata kroz kapital se reklasifikuju iz kapitala u bilansu uspjeha.

Banka odlučuje priznavati kroz sveobuhvatnu dobit promjene određenih ulaganja u vrijednosne papire koji se ne drže radi trgovanja. Izbor se vrši na bazi svakog pojedinačnog instrumenta pri početnom priznavanju i neopoziv je.

Gubici i dobiti vlasničkih instrumenata se nikad ne reklasifikuju kroz bilansu uspjeha i umanjenje se ne priznaje kroz bilansu uspjeha. Dividenda se priznaje kroz bilansu uspjeha izuzev ako jasno ne predstavlja povrat dijela troška investiranja, u kom se slučaju priznaje kroz OSD. Kumulirani dobiti i gubici priznati kroz OSD se transferišu u zadržanu dobit kroz zarade od otuđenja.

(ac) Finansijske garancije i obaveze po kreditne obaveze

“Finansijske garancije” su ugovori koji zahtijevaju od banke da izvrši specifična plaćanja kao nadoknadu vlasnicima uslijed gubitka koji proizilazi iz neizvršenja obaveza dužnika kada ugovorni uvjeti nastanu. “Kreditne obaveze” su obaveze banke da plasiraju kredit pod unaprijed ugovorenim uvjetima.

Izdate finansijske garancije i kreditne obaveze za plasiranje kredita po nižoj kamatnoj stopi od tržišne se početno mjere po fer vrijednosti. Naknadno, mjere se kako slijedi:

- kao veća vrijednost između umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI9 (pogledati Bilješku 3(w)(6) i iznosa kod početnog priznavanja, kada je primjenjivo, kumulativnog iznosa prihoda priznatog u skladu sa principima MSFI 15; i

Banka nije izdavala kreditne obaveze mjerene po FVOSD.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

(ac) Finansijske garancije i obaveze po kreditne obaveze (nastavak)

Za ostale kreditne obaveze:

- banka priznaje umanjenja vrijednosti

Obaveze koje proisteknu iz finansijskih garancija i kreditne obaveze su uključene unutar rezervacija.

(ad) Novi standardi i tumačenja

Određeni broj novih standarda i tumačenja je u primjeni od 1. januara 2019 i ranije i njihova ranija primjena je dozvoljena, međutim, Banka nije izvršila ranije usvajanje za pripremu ovih finansijskih izvještaja.

A. MSFI 16 - Najmovi

Od standarda koji su u primjeni od 01.01.2019.godine MSFI 16 ima značajan uticaj na finansijske izvještaje. Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije BiH je 24.5.2017. godine donio Odluku o objavljivanju i primjeni Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) – MSFI 16 – Najmovi.

Prva primjena regulisana je Odlukom od 7.11.2017.godine kojom je propisano da će se isti primjenjivati pri izradi finansijskih izvještaja koji se odnose na razdoblja koja počinju od 1.1.2019.godine ili kasnije.

Zakupac ima pravo da usvoji Standard retroaktivno ili sa modificiranim retroaktivnim pristupom (MSFI 16.C5).

Ako zakupac odluči da primijeni Modificirani retroaktivni pristup, ne mora prepravljati usporedne podatke. Zakupac prepoznaje kumulativni učinak prvobitne primjene Standarda kao usklađivanja kapitala na datum prvobitne primjene (MSFI 16.C7)

Posebno, za najmove prethodno klasificirane kao operativni najmovi pod MRS17, zakupac prepoznaje obavezu za najam na datum prvobitne primjene. Zakupac mjeri obavezu za najam po trenutnoj vrijednosti preostalih (budućih) plaćanja za zakup, diskontiranih koristeći inkrementalnu stopu zaduživanja na datum prvobitne primjene (MSFI 16.C8).

S druge strane, zakupac mora priznati Pravo korištenja imovine (RoU – Right of Use) na datum prve primjene, biranjem na bazi svakog pojedinačnog zakupa, način mjerenja po:

- Njegovoj knjigovodstvenoj vrijednosti, kao da je Standard primijenjen od datuma početka, diskontiran koristeći inkrementalnu stopu zaduživanja zakupca na datum prvobitne primjene (modificirana retrospektiva, opcija A); ili
- Iznosu jednakom obavezi zakupa prilagođenim iznosu bilo kakvog pretplaćenog ili zaračunatog plaćanja zakupa u vezi sa tim zakupom u izvještaju finansijske pozicije odmah prije datuma prvobitne primjene (modificirana retrospektiva, opcija B).

Intesa Sanpaolo banka BiH se odlučila za opciju B – pristup modificirane retrospektive, što je potvrđeno i Smjernicama Grupe Intesa.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

A. MSFI 16 - Najmovi (nastavak)

MSFI 16 propisuje na pojedinačnoj osnovi, računovodstveni model i na strani zakupoprimca. Zakupoprimac priznaje pravo korištanje sredstva na strani aktive i obavezu iz lizinga koja predstavlja njegovu obavezu za plaćanjima lizinga. Postoje određena isključenja koja se odnose na kratkoročne ugovore i zakupe male vrijednosti. Računovodstvo zakupodavca ostaje kao i do sada – to jest zakupodavac i dalje klasifikuje ovu imovinu kao operativni lizing.

Za izračun Imovine sa pravom korištenja Banka koristi kamatnu stopu dobivenu u skladu sa Politikom transfernih cijena (Fund Transfer Pricing – FTP).

Intesa Sanpaolo Grupa, pa tako i ISP BiH je odlučila da isključi nepovratni PDV iz računanja RoU sredstava i obaveza zakupa.

Detalji imovine priznate u skladu sa MSFI 16 se nalaze u bilješci 25.

B. Ostali standardi

- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ – Značajke pretplate s negativnom naknadom (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- Izmjene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – Planiranje izmjene, smanjenja ili izmirenja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- Izmjene MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Dugoročni udjeli u pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- Izmjene različitih standarda uslijed „Poboljšanja MSFI-ja (ciklus 2015.-2017.)“ koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.),
- IFRIC 23: „Nesigurnosti u poreznom tretmanu“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

C) Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 3: „Poslovna spajanja“ – Definicija poslovanja (na snazi za poslovna spajanja za koja je datum akvizicije na dan ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog koji počinje na ili nakon 1. januara 2020. i na akvizicije imovine koje se događaju na dan ili nakon početka tog perioda),
- Izmjene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objavljivanja“ – Reforma referentne kamatne stope (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.),
- Izmjene MSFI 10: „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28: „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili kompenzacija imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (stupanje na snagu odgođeno na neodređeni period dok se ne zaključi istraživački projekt o metodi udjela),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Definicija materijala (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

3. SAŽETAK RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

C) Novi standardi i izmjene i dopune postojećih standarda koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene MSFI 3: „Poslovna spajanja“ – Definicija poslovanja (na snazi za poslovna spajanja za koja je datum akvizicije na dan ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog koji počinje na ili nakon 1. januara 2020. i na akvizicije imovine koje se događaju na dan ili nakon početka tog perioda),
- Izmjene i dopune MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: Objavljivanja“ – Reforma referentne kamatne stope (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.),
- Izmjene MSFI 10: „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28: „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili kompenzacija imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (stupanje na snagu odgođeno na neodređeni period dok se ne zaključi istraživački projekt o metodi udjela),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Definicija materijala (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVJESNOSTI

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i temelje na historijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih uskladba knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

(a) Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Informacije o prosudbama u primjeni računovodstvenih politika koje imaju najznačajniji uticaj na iznose priznate u finansijskim izvještajima sadržane su u slijedećim bilješkama.

- Primjenjivo samo na 2018. godinu:
  - Bilješka 3 (z) i Bilješka 22 (d): klasifikacija finansijske aktive: procjena poslovnog modela u kojem se imovina klasifikuje i procjena da li su ugovorni uslovi finansijske aktive na SPPI preostalog iznosa glavnice.
  - Bilješka 5.1.2: uvođenje kriterija za utvrđivanje da li je kreditni rizik finansijske aktive značajno povećan nakon inicijalnog priznavanja, utvrđivanje metodologije za uključivanje informacija koje se odnose na buduća mjerenja ECL-a i odabir modela za mjerenje ECL-a.

Informacije o pretpostavkama i neizvjesnostima procjena koje imaju najznačajniji uticaj na usklađenja priznata u godini koja je završila na 31 decembar 2019. godine sadržane su u slijedećim bilješkama.

(b) Porezi

Banka priznaje poreznu obavezu u skladu sa poreznim propisima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave odobravaju porezna tijela koja su nadležna za provođenje naknadne kontrole poreznih obveznika.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Banke i može zahtijevati izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućim propisima.

Pored umanjenja vrijednosti izračunatih i priznatih u skladu sa MSFI, Banka također procjenjuje umanjenja u skladu sa regulativom Agencije za potrebe izračuna adekvatnosti kapitala.

Tabele u nastavku prikazuju umanjenja vrijednosti u skladu sa propisima Agencije. Regulatorni zahtjevi sa 31.decembrom 2019.godine su izračunati u skladu sa metodologijom Agencije, kako je objašnjeno u Bilješci 3 (l):

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

(c) Regulatorni zahtjevi (nastavak)

Sažetak umanjenja vrijednosti:	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Rezervacije za bilansne pozicije ukupne aktive (prema Agenciji)	87.160	97.939
Rezervacije za vanbilansne pozicije (prema Agenciji)	8.019	8.003
	95.179	105.942
Umanjenje vrijednosti u skladu sa MSFI (uključuje umanjenje vrijednosti za Ostalu aktivu)	65.984	77.579
Višak na kraju perioda	29.195	28.363

Do 2012. godine svako povećanje regulatornih rezervi obračunatih u skladu sa regulativom Agencije iznad umanjenja vrijednosti u skladu sa MSFI treba da bude formirano kao dio rezerve za kreditne gubitke iz dobiti ili zadržane dobiti, na osnovu odluke Skupštine. Ipak, kako je objašnjeno u bilješci 3(l) na osnovu Odluke o minimalnim standardima upravljanja kapitalom i klasifikacije imovine, izdate od strane Agencije u februaru 2013. godine, nedostajući iznos regulatornih rezervi nakon 31. decembra 2012. godine biti će u izračunu adekvatnosti kapitala prikazan kao odbitna stavka bez prijenosa iz zadržane dobiti u regulatorne rezerve za kreditne gubitke.

Kao što je prikazano u gornjoj tabeli, ukupne rezerve u skladu s regulativom Agencije na dan 31. decembra 2019. godine premašuju rezerve priznate u skladu sa MSFI u iznosu od 29.195 hiljada KM (31. decembar 2018: 28.363 hiljada KM). Od ove razlike iznos od 18.286 hiljada KM je priznato kao regulatorna rezerva za kreditne gubitke unutar pozicije kapitala (31. decembar 2018.: 18.286 hiljada KM). Preostali iznos od 10.909 hiljada KM (31. decembar 2018: 10.077 hiljada KM), koji predstavlja iznos nedostajućih rezervi, u tekućoj godini u skladu sa regulativom Agencije, kako je objašnjeno iznad, neće biti prenešen u regulatorne rezerve za kreditne gubitke, nego će biti prikazano kao odbitna stavka prilikom izračuna adekvatnosti kapitala.

(d) Sudski sporovi

Ukupan iznos sudskih sporova iznosi 13.494 hiljada KM (2018: 12.915 hiljada KM).

Banka provodi pojedinačnu procjenu svih sudskih sporova i na osnovu toga određuje iznos rezervisanja. Procjenu i predlaganje iznosa rezervisanja za sudske sporove provodi Direkcija pravnih poslova Banke i Sektor finansija, dok odluku o iznosu rezervisanja donosi Uprava Banke.

Kao što je navedeno u bilješci 30, Banka je rezervisala 2.504 hiljada KM (2018.: 2.016 hiljada KM), iznos koji Uprava smatra dostatnim. S obzirom da se procjena radi za svaki pojedinačni slučaj, nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih Uprava procjenjuje potrebu za rezervacijama na datum izvještavanja.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Usljed svojih aktivnosti Banka je izložena različitim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, tržišnom riziku i operativnom riziku. Tržišni rizik uključuje rizik stranih valuta, kamatne stope i drugi rizik cijena.

Banka je uspostavila integrisani sistem upravljanja rizikom što uključuje analizu, procjenu, prihvatanje i upravljanje određenim stepenom rizika ili kombinacijom rizika. Prihvatanje rizika predstavlja bit finansijskog poslovanja Banke, a operativni rizik predstavlja neizbježnu posljedicu poslovanja.

Uprava je odgovorna za uspostavljanje i nadzor okvira upravljanja finansijskim rizikom Banke.

Upravljanje rizikom vrši Sektor za upravljanje i kontrolu rizika čiji je glavni zadatak pružanje podrške finansijskim operacijama, koordinacija pristupa domaćim i stranim finansijskim tržištima, pregled i upravljanje finansijskim rizikom kroz interne izvještaje o rizicima uključujući analizu veličine i nivoa rizika.

5.1 KREDITNI RIZIK

5.1.1 Kontrola ograničenja rizika i politike prevencije od rizika

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da izmiri cijeli iznos obaveze po dospjeću. Banka razvrstava kreditni rizik utvrđujući limite za iznos prihvaćenog rizika koje očekuje da će nastati u vezi s jednim kreditnim primaocem ili grupom kreditnih primatelja te u pojedinim privrednim granama. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih jednom godišnje ili češće.

Upravljanje izloženosti kreditnom riziku vrši se putem redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispunje obaveze plaćanja kamate i glavnice i promjenom tih kreditnih ograničenja kada je to prikladno. Upravljanje izloženosti kreditnom riziku se također djelomično vrši dobivanjem kolaterala, te korporativnih i ličnih garancija.

Aktivnosti Banke mogu dovesti do rizika u trenutku namirenja transakcije i trgovanja. "Rizik namire" je rizik zbog propusta subjekta da ispunje svoje obaveze isplate novca, vrijednosnih papira ili druge imovine kako je ugovoreno.

Za određene vrste transakcija Banka ublažava taj rizik provodeći nagodbe posredstvom posrednika kako bi osigurala da se trgovina realizuje samo kada su obje strane zmirile svoje ugovorne obaveze. Ograničenja namire su često limitirana postupkom odobravanja /praćenja ograničenja kao što je prethodno opisano. Prihvatanje rizika namire za slobodne namire, specifično za transakciju ili specifično za drugu ugovornu stranu, zahtijeva odobrenje Rizika Banke.

Limiti izloženosti kreditnom riziku se određuju u skladu sa kapitalom Banke.

U skladu sa politikama Banke, donošenje Odluke o izloženosti kreditnim rizicima je centralizovano i koncentrisano na Kreditni odbor Banke. Odluka Kreditnog odbora se zasniva na prijedlogu koji se dobije od Direkcije za upravljanje rizicima. Uslovi odobravanja svakog pojedinačnog pravnog klijenta su određeni tipom klijenta, namjenom kredita, procjenom kreditnog boniteta i važeće situacije na tržištu. Vrsta osiguranja svakog kredita također zavisi od kreditne analize, vrste kreditne izloženosti, uslova plasiranja kao i iznosa kredita.

Vanbilansni kreditni instrumenti

Osnovna svrha ovih instrumenata je da se osigura da su sredstva na raspolaganju klijentu po potrebi. Garancije i akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti i osiguravaju se istim zalogom kao krediti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti

Slijedeća tabela pokazuje i informacije o kreditnoj kvaliteti finansijske imovine mjerene po amortiziranom trošku, FVOSD dužničke vrijednosnice i imovini namjenjenu prodaji za dužničku aktivu. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, iznosi predstavljaju odobrene ili garantovane iznose.

Objašnjenje termina "Nivo 1", "Nivo 2" i "Nivo 3" je uključen u Bilješci 3(z).

	2019			Ukupno	2018
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		Ukupno
Plasmani drugim bankama po amortiziranom trošku					
Kvalitetni – Nivo 1	68	-	-	68	21.595
Ukupno bruto	68	-	-	68	21.595
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	(1)
Neto vrijednost	68	-	-	68	21.594
Kredit i potraživanja klijentima po trošku amortizacije					
Kvalitetni – Nivo 1	1.528.975	-	-	1.528.975	1.368.750
Kvalitetni – Nivo 2	-	63.411	-	63.411	76.197
U kašnjenju	-	-	7.553	7.553	12.684
Naplata upitna	-	-	19.923	19.923	44.195
Problematični	-	-	31.126	31.126	1.999
Ukupno bruto	1.528.975	63.411	58.602	1.650.988	1.503.825
Manje: ispravka vrijednosti	(16.098)	(11.402)	(35.955)	(63.455)	(75.136)
Neto vrijednost	1.512.877	52.009	22.647	1.587.533	1.428.689
Dužnički papiri po FVOSD					
Kvalitetni – Nivo 1	-	-	-	-	579
Ukupno bruto	-	-	-	-	579
Manje: ispravka vrijednosti	-	-	-	-	-
Neto vrijednost	-	-	-	-	579
Dužnički papiri po trošku amortizacije					
Kvalitetni – Nivo 1	6.203	-	-	6.203	-
Ukupno bruto	6.203	-	-	6.203	-
Manje: ispravka vrijednosti	69	-	-	69	-
Neto vrijednost	6.134	-	-	6.134	-
Potencijalne obaveze					
Nivo 1	139.102	-	-	139.102	118.909
Nivo 2	-	2.645	-	2.645	2.572
Nivo 3	-	-	36	36	-
Ukupno bruto	139.102	2.645	36	141.783	121.481
Manje: ispravka vrijednosti	(176)	(119)	(5)	(300)	(228)
Neto vrijednost	138.926	2.526	31	141.483	121.253

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (nastavak)

5.1.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku prije uzimanja kolaterala ili drugih povećanja vrijednosti (nastavak)

	2019			Ukupno	2018
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3		Ukupno
Kreditne obaveze					
Nivo 1	206.804	-	-	206.804	219.454
Nivo 2	-	2.736	-	2.736	6.828
Nivo 3	-	-	1.063	1.063	522
Ukupno bruto	206.804	2.736	1.063	210.603	226.804
Manje: ispravka vrijednosti	(849)	(159)	(356)	(1.364)	(2.014)
Neto vrijednost	205.955	2.577	707	209.239	224.790

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (nastavak)

5.1.3 Kolaterali i druga kreditna poboljšanja

Tokom godine, Banka u pozicijama finansijske i nefinansijske imovine u posjedu ima i stavke koje je stekla uzimanjem u posjed kolaterale koji su služili kao osiguranje kreditne izloženosti, u slučaju nevraćanja duga od strane dužnika. Ovakav proces stjecanja uglavnom se odnosi na nekretnine, opremu, vozila i depozite. Ponovno stečena imovina se prikazuje kao takva u Izvještaju o finansijskom položaju Banke u trenutku kad se steknu uslovi za njeno sticanje u skladu sa MSFI i lokalnim propisima. Politika Banke je da proda ovako stečenu imovinu, a tokom vremena posjedovanja ove imovine do trenutka prodaje trećim stranama imovina može biti privremeno u upotrebi za operativne aktivnosti Banke ili za iznajmljivanje trećim stranama.

Politika Banke u vezi stjecanja kolaterala se nije bitnije promijenila tokom izvještajnog perioda i nema značajnih promjena kvalitete kolaterala u odnosu na raniji period.

Stambene hipoteke

Tabele u nastavku pokazuju kreditne izloženosti stambenih kredita stanovništvu u rasponima omjera kredita i vrijednosti kolaterala (LTV). LTV se računa kao odnos bruto iznosa kredita i vrijednosti kolaterala. Vrednovanje kolaterala isključuje bilo kakva usklađenja za sticanje i prodaju kolaterala. Vrijednost kolaterala za stambene kredite se zasniva na vrijednosti kolaterala u trenutku priznavanja na bazi indeksa cijena stambenih nekretnina. Za kredite umanjene vrijednosti vrijednost kolaterala se zasniva na najnovijim procjenama.

	Bilješka	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
LTV ratio			
Manje od 50%		31.661	29.310
51–70%		41.940	53.827
71–90%		48.071	28.924
91–100%		11.471	6.743
Više od 100%		208	-
Ukupno		133.351	118.804

Kreditni umanjene vrijednosti	2019	2018
Manje od 50%	881	547
51–70%	818	557
Više od 70%	950	1,038
Ukupno	2.649	2,142

Imovina stečena preuzimanjem kolaterala

Detalji finansijske i ne finansijske imovine stečene preuzimanjem kolaterala tokom godine koji služe kao jamstvo za kredite i potraživanja na kraju godine su prikazani kako slijedi.

Kreditni umanjene vrijednosti	2019	2018
Nekretnine	1.752	971
Ostalo	-	45
Ukupno	1.752	1.016

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)

(i) Značajno povećanje kreditnog rizika (SICR)

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpio značajno povećanje kreditnog rizika kada je jedan od kvantitativnih ili kvalitativnih kriterija zadovoljen. Kriteriji za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika su definirani radi pravilne raspodjele izloženosti u "Nivo 1" ili "Nivo 2".

Elementi koji će biti glavne determinante koje treba razmotriti u svrhu procjene "koraka" između različitih "nivoa" su sljedeće:

- Podrazumijevana promjena vjerovatnoće nastanka statusa neispunjavanja obaveza u smislu trenutka početnog unosa finansijskog instrumenta u finansijske izvještaje. Zbog toga je procjena provedena usvajanjem "relativnog" kriterija, koji je konfigurisan kao glavni kriterij;
- Eventualno postojanje dospjelog iznosa koji ostaje u kašnjenju preko 30 dana. U takvom slučaju kreditni rizik takve izloženosti se smatra "značajno povećanim" i klasifikovan je u Nivo 2;
- Postojanje "forbearance" mjera;
- Kvalitativne informacije o pogoršanju kreditnog kvaliteta zbog kojih je klijent uključen na listu za praćenje;
- Određeni indikatori internog sistema praćenja kreditnog rizika i sistem ranog upozoravanja.

Određivanje da li je specifičan faktor relevantan, kao i njegov značaj u odnosu na druge faktore zavisi od vrste proizvoda i karakteristika finansijskog instrumenta. Shodno tome, nije moguće definisati jedinstven set faktora koji određuju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

(ii) Definicija kašnjenja

Kriteriji nivoa su odabrani u skladu sa MSFI 9 i bazirani su na parametrima rizika dostupnim u Banci. Glavni indikatori korišteni u klasifikaciji transakcija, dani kašnjenja, Forbearance, PCEM Indikator i/ili model Sistem ranog upozoravanja za mikro preduzeća, mala i srednja preduzeća i portfolio velikih preduzeća. Uzimajući to u obzir, Nivo 3 je jednak statusu neprihodujućeg kredita. Ključni element u dodjeli Nivoa je prepoznavanje povećanja kreditnog rizika finansijskog instrumenta. Značajno povećanje kreditnog rizika vidljivo je u kvalitativnim indikatorima poput:

- Dani kašnjenja
- Forborne status
- Rano upozoravanje i/ili status klijenta na Proaktive Kredit Management listi.

Dodatno, forbearance mjere mogu predstavljati značajno povećanje kreditnog rizika obzirom da se isti sastoje od koncesija prema dužniku koji ima ili će imati poteškoće da izvrši svoje finansijske obavezama.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

5.1 KREDITNI RIZIK (nastavak)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(ii) Definicija kašnjenja (nastavak)

Procjena nivoa za zajmove:

Izloženost zajma prema pravnim licima:

Uvjet – poslovni uvjet (događaj) za procjenu nivoa	Nivo
Klasa rizika: U kašnjenju, Naplata upitna, Problematično	3
DPD >30 preko apsolutnog i relativnog praga materijalnosti	2
Sistem ranog upozoravanja pokazuje značajno pogoršanje kreditnog rizika	2
Ugovor je Forborne	2
Izloženost kreditnim pogoršanjem: Cjelovotna PD Usporedba (koristi se za izloženost državi, PSE, Banke– ne za ostale segmente)	2

Izloženost zajma prema pravnim građanima:

Uvjet – poslovni uvjet (događaj) za procjenu nivoa	Nivo
Klasa rizika: U kašnjenju, Naplata upitna, Problematično	3
DPD >30 preko apsolutnog i relativnog praga materijalnosti	2
Sistem ranog upozoravanja pokazuje značajno pogoršanje kreditnog rizika - Banka koristi lokalnu klasu rizika = B *** , - upozorenje daje indikaciju da je Klijent otkazao prekoračenje po računu a nije izmirio glavnice	2
Ugovor je Forborne	2

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(iii) Uključenje elementa predviđanja

Projekcija parametara vijeka trajanja kreditnog rizika u sklopu MSFI 9 zahtijeva uključivanje budućih makroekonomskih elemenata tako da bi se budući pokretači rizika mogli procijeniti.

Efekat ove inkluzije je baziran na koeficijentu EBA testa otpornosti na stres. EBA koeficijent testa otpornosti na stres se koristi za kreiranje scenarija za tri godine, u odnosu na početnu tačku svake banke. Koeficijenti stres testa su umnoživači za sljedeće parametre rizika: PD, LGD i LR-Loss. Ovaj korak uključuje izračun PD-a koji je uslovljen EBA koeficijentom stres testa. Obzirom da Evropska bankarska regulatorna agencija (EBA) objavljuje koeficijente za osnovni i negativni scenario, koeficijenti najboljeg scenarija treba da se procjene da bi uključili komponentu „dodatka“ u doživotni PD.

(iv) Modificirana finansijska imovina

Uvjeti iz ugovora o zajmu mogu biti modificirani iz različitih razloga uključujući promjene uvjeta na tržištu, zadržavanje od strane Klijenata, i ostalih faktora koji nisu povezani sa trenutnim ili potencijalnim pogoršanjem kredita Klijenta. Postojeći zajam čiji su uvjeti modificirani može prestati biti priznat a revidirani zajam priznat kao novi zajam po fer vrijednosti u skladu sa računovodstvenim politikama objavljenim u Bilješkama 3(w).

Kada su uvjeti finansijske imovine modificirani i modifikacija nije rezultirala pogoršanjem, odlučivanje ukoliko je kreditni rizik imovine značajno uvećan reflektuje se poređenjem sljedećeg:

- Njegov preostali vijek trajanja PD na datum izvještavanja po modificiranim uvjetima; i
- Preostali vijek trajanja PD procijenjen po podacima iz inicijalnog priznavanja i izvornih ugovornih uvjeta.

Kada modifikacija rezultira u pogoršanju, novi zajam se priznaje i dodjeljuje na Nivo 1 (pod pretpostavkom da nije obezvrijeđen u tom trenutku).

Banka revidira zajmove Klijentima koji su u finansijskim poteškoćama (“forbearance”) da bi maksimizirao mogućnosti naplate i minimizirao rizik neplaćanja. Unutar politike „forbearance”, forbearance se garantuje na selektivnoj osnovi ukoliko dužnik trenutno ne plaća kredit ili postoji veliki rizik od neplaćanja, ukoliko postoji dokaz da je dužnik učinio sve u njegovoj moći da plati pod ugovorenim uvjetima i da se od dužnika očekuje da ispoštuje revidirane uvjete.

Revidirani uvjeti uglavnom uključuju produženje dospeljeća, mijenjajući termine plaćanja kamata i izmjenu uvjeta sporazuma o zajmu. Zajmovi stanovništva i preduzeća su predmet politike forbearance. Kreditni odbor Banke redovno pregleda izvještaje o forbearance aktivnostima.

Za finansijsku imovinu modificiranu kroz forbearance politiku Banke, ovisno o tome da li je modifikacija poboljšala ili povratila mogućnosti banke da naplati kamatu i glavnice kao i prethodno iskustvo Banke na sličnim forbearance aktivnostima, odražava se na procjenu PD.

Generalno, forbearance je kvalitativni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika. Očekivanje forbearance-a može stvoriti dokaz da je izloženost kredita obezvrijeđena (Bilješka 3(w)(6)). Klijent mora da konzistentno pokaže ponašanje dobrog platiše, u nekom vremenskom razdoblju, prije nego izloženost kredita postane obezvrijeđena/nenaplativa ili se PD smanjio tako da rezervisanje za gubitke ponovo bude izmjeren po iznosu jednakom Nivou 1.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.4 Umanjenje vrijednosti uslijed očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) (nastavak)

(v) Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka (engl. Expected Credit Loss)

Procjena kreditnog rizika i procjena očekivanih kreditnih gubitaka su nepristrasna i vjerovatnoćom prilagođena i uključuju sve dostupne informacije koje su relevantne za procjenu, uključujući informacije o prošlim događajima, trenutnim uslovima i razumnim i održivim prognozama budućih događaja i ekonomskih uslova na datum izvještavanja. Pored toga, procjena očekivanih kreditnih gubitaka treba uzeti u obzir vremensku vrijednost novca. Generalno, Banka izračunava ECL koristeći tri glavne komponente: vjerovatnoću neizvršenja obaveza (eng. probability of default, dalje: PD); gubitak u trenutku statusa neispunjena obaveza (eng. Loss Given Default, dalje: LGD); i izloženost u trenutku neispunjena obaveza (eng. Exposure at Default, dalje: EAD).

12-mjesečni ECL izračunava se množenjem 12-mjesečnog PD-a, LGD-a i EAD-a. Cjeloživotni ECL se izračunava korištenjem cjeloživotnog PD umjesto toga. Dvanaestomjesečni i doživotni PD predstavljaju vjerovatnoću neizvršenja obaveza u, respektivno, narednih 12 meseci i za preostali životni vijek instrumenta.

EAD predstavlja izloženost u trenutku neispunjena obaveza, uzimajući u obzir otplatu glavnice i kamate od datuma bilansa stanja na podrazumjevani događaj zajedno sa bilo kojim očekivanim smanjenjem iznosa sredstava.

Sljedeća tabela prikazuje uskladu od početnog do završnog stanja umanjenja vrijednosti po klasama finansijskih instrumenata za Date kredite i potraživanja po amortiziranom trošku:

	2019				2018			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Stanje 01.01.	18.750	11.930	44.456	75.136	5.629	902	56.998	63.529
Efekt prve primjene MSFI 9	-	-	-	-	12.131	12.829	742	25.702
Transfer u Nivo 1	17.785	-15.521	-2.264	0	21.839	-15.510	-6.329	0
Transfer u Nivo 2	-1.251	1.942	-691	0	-1.424	2.672	-1.248	0
Transfer u Nivo 3	-215	-5.649	5.864	0	-236	-5.229	5.465	0
Neto mjerenje umanjenja vrijednosti	-20.989	21.354	10.239	10.604	-21.747	13.665	13.921	5.839
Nova finansijska imovina	8.771	2.158	2.870	13.799	10.837	6.987	2.717	20.541
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-6.753	-4.812	-7.505	-19.070	-8.265	-4.382	-9.615	-22.262
Trajni otpisi	-	-	-3.656	-3.656	-1	0	-17.442	-17.443
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	-	-	-205	-205	-	-	-372	-372
Ostala usklađenja	-	-	-13.153	-13.153	-13	-4	-381	-398
Stanje 31.12.	16.098	11.402	35.955	63.455	18.750	11.930	44.456	75.136

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive

a) Nedospjeli krediti neumanjenje vrijednosti

Kvalitet portfolija kredita klijentima koji nisu dospjeli niti im je vrijednost umanjena može se procijeniti na osnovu internog sistema standardnog praćenja. Krediti klijenata se redovno prate i sistemski pregledavaju sa ciljem otkrivanja nepravilnosti ili znakova upozorenja. Isti su predmet stalnog monitoringa s ciljem preduzimanja pravovremenih akcija koje su usklađene sa poboljšanjem/pogoršanjem rizičnog profila klijenta.

Pregled bruto izloženosti nedospjelih kredita neumanjene vrijednosti prema poslovnom segmentu i vrsti kredita je kako slijedi:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački	Stambeni	Kartice i prekoračenja		Veliki	Ostali	
31 Decembar 2019							
Standardno praćenje	421.219	187.263	48.693	657.175	484.435	415.375	899.810
31 Decembar 2018							
Standardno praćenje	403.416	171.011	54.536	628.963	497.974	293.663	791.637

b) Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjeње vrijednosti

Za kredite i potraživanja od klijenata s kašnjenjem do 90 dana ne smatra se da im je umanjena vrijednost, osim ukoliko ne postoje druge informacije koje ukazuju na suprotno. Bruto iznos dospjelih kredita i potraživanja od klijenata koja su dospjela za koje nije priznato umanjeње vrijednosti su kako slijedi:

	Bruto iznos	Dani dospjeća			Preko 90 dana
		do 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	
31. decembar 2019.					
Pravna lica					
- Veliki	-	-	-	-	-
- Ostali	250	250	-	-	-
	250	250			
Građani					
- Potrošački	17.847	15.056	2.208	583	-
- Stambeni	6.228	4.945	1.048	235	-
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	11.076	8.819	1.788	469	-
	35.151	28.820	5.044	1.287	-
Ukupno	35.401	29.069	5.044	1.287	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive (nastavak)

b) Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjeње vrijednosti (nastavak)

	Bruto iznos	Dani dospjeća			
		do 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	Preko 90 dana
31. decembar 2018.					
Pravna lica					
- Veliki	-	-	-	-	-
- Ostali	775	450	-	325	-
	775	450	-	325	-
Građani					
- Potrošački	14.236	11.633	2.092	388	123
- Stambeni	6.940	5.536	1.085	242	77
- Kreditne kartice i prekoračenja po tekućem računu	2.396	93	1.825	452	26
	23.572	17.262	5.002	1.082	226
Ukupno	24.347	17.712	5.002	1.407	226

c) Neprihodujući krediti

Podjela bruto i neto kredita datih klijentima čija je vrijednost umanjena zajedno sa procijenjenom vrijednosti kolaterala koji se drže kao osiguranje Banke (prikazana do maksimalne vrijednosti neto izloženosti na koju se odnose), dati su kako slijedi:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	
31.12.2019.							
Bruto izloženost	38.480	2.649	4.036	45.165	-	13.437	13.437
Umanjenje	(24.878)	(796)	(2.734)	(28.408)	-	(7.547)	(7.547)
Neto	13.602	1.853	1.302	16.757	-	5.890	5.890
Stopa umanjeња	65%	30%	68%	63%	-	56%	56%
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	147	5.333	-	5.480	-	5.631	5.631
Ukupno	147	5.333	-	5.480	-	5.631	5.631

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.5 Umanjenje vrijednosti finansijske aktive (nastavak)

c) Neprihodujući krediti (nastavak)

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	
31.12.2018.							
Bruto izloženost	26.282	5.762	3.301	35.345	2.411	21.122	23.533
Umanjenje	(19.193)	(2.020)	(2.424)	(23.637)	(2.411)	(18.408)	(20.819)
Neto	7.089	3.742	877	11.708	-	2.714	2.714
Stopa umanjenja	73%	35%	73%	67%	100%	87%	88%
Procijenjena vrijednost kolaterala							
Hipoteke	46	3.739	-	3.785	-	2.059	2.059
Ukupno	46	3.739	-	3.785	-	2.059	2.059

5.1.6. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti

Banka se osigurava od rizika koji dolazi od druge strane i proizlazi iz kreditnog portfolia tako što pravi rezervisanja za umanjenje vrijednosti kredita. Banka sa svakim datumom izvještavanja provjerava da li postoje objektivni znaci umanjenja vrijednosti finansijske imovine kao što je prethodno objašnjeno u Bilješci 3.

Restrukturisasi krediti i potraživanja sa promjenom uslova

Ugovoreni uvjeti kredita mogu biti modifikovani iz više razloga, uključujući promjene tržišnih uvjeta, namjera klijenta i drugih faktora koji nisu povezani sa tekućim ili potencijalnim problemima klijenta.

Banka će promijeniti ugovorene uvjete za sporne klijente u cilju maksimiziranja mogućnosti naplate i minimizira rizika nemogućnosti otplate. Restruktura se uglavnom provodi zbog pogoršanja ili sprečavanja daljnjeg pogoršanja finansijske pozicije klijenata. Revidirani uvjeti uglavnom uključuju prolongaciju dospeljeća, promjenu plana otplate kamate i gdje je moguće obezbijedenje dodatnih instrumenata osiguranja. Nakon provedene restrukture, krediti se klasifikuju kao restrukturirani krediti dok se ne pojave jasni znakovi da je rizik neplaćanja budućih novčanih tokova značajno smanjen te ukoliko ne postoje daljnje naznake umanjenja. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita koji su reprogramirani iznosi 1.479 hiljada KM za kredite pravnim licima i 11.253 hiljada KM za kredite stanovništvu na dan 31.12.2019. (2018: 6.552 hiljade KM krediti pravnim licima, 9.617 hiljade KM krediti stanovništvu).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.6. Upravljanje kreditnim rizikom i politike rezervisanja i umanjenja vrijednosti (nastavak)

Pregled bruto iznosa i umanjenja vrijednosti dat je kao u nastavku:

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	
31.12.2019.							
Bruto izloženost	9.670	1.583	-	11.253	-	1.479	1.479
Umanjenje	(6.732)	(233)	-	(6.965)	-	(1.479)	(1.479)
Neto	2.938	1.350	-	4.288	-	-	-
<i>Stopa umanjenja</i>	<i>70%</i>	<i>15%</i>	<i>-</i>	<i>62%</i>	<i>-</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

	Građani			Ukupno	Pravna lica		Ukupno
	Potrošački krediti	Stambeni krediti	Kreditne kartice i prekoračenja		Veliki	Ostalo	
31.12.2018.							
Bruto izloženost	8.583	1.034	-	9.617	-	6.552	6.552
Umanjenje	(5.236)	(150)	-	(5.387)	-	(5.808)	(5.808)
Neto	3.347	884	-	4.230	-	744	744
<i>Stopa umanjenja</i>	<i>61%</i>	<i>15%</i>	<i>-</i>	<i>56%</i>	<i>-</i>	<i>89%</i>	<i>89%</i>

Za potrebe kreditnog monitoringa i upravljanja kreditnim rizikom Banka kreditni portfolio dijeli u slijedeće grupe:

- Prihodujući krediti – nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti (uključujući i restrukturisane kredite)
- Dospjeli krediti za koje nije priznato umanjene vrijednosti
- Neprihodujući krediti za koje je priznato umanjene vrijednosti.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.1 KREDITNI RIZIK (NASTAVAK)

5.1.7. Koncentracija kreditnog rizika prema geografskoj lokaciji

Geografska koncentracija rizika odnosi se pretežno na područje Bosne i Hercegovine. Geografska koncentracija u neto iznosima bilansne izloženosti je kako slijedi:

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2019.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	367.776	83.388	13.387	464.551
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	191.510	-	-	191.510
Plasmani drugim bankama	-	68	-	68
Finansijska imovina po FVOSD	57	69	-	126
Finansijska imovina po AT	6.134	-	-	6.134
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.587.533	-	-	1.587.533
Akontacije poreza na dobit	3.556	-	-	3.556
Ostala aktiva (bez stečene imovine)	4.665	3.011	-	7.676
	2.161.031	86.536	13.387	2.260.954

	Bosna i Hercegovina	EU zemlje	Ne-EU zemlje	Ukupno
31. decembar 2018.				
Tekući računi kod Centralne banke i drugih banaka	311.125	57.876	2.932	371.933
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	172.979	-	-	172.979
Plasmani drugim bankama	-	21.594	-	21.594
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	632	69	-	701
Kreditni i potraživanja od klijenata	1.428.689	-	-	1.428.689
Akontacije poreza na dobit	1.425	-	-	1.425
Ostala aktiva	6.444	2.640	-	9.084
	1.921.294	82.179	2.932	2.006.405

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI

Rizik likvidnosti predstavlja moguću izloženost Banke vezano uz pribavljanje sredstava koja su potrebna Banci da bi izmirila svoje preuzete obaveze po finansijskim instrumentima. Banka održava likvidnost u skladu s propisima Agencije za bankarstvo.

Banka je izložena svakodnevnim pozivima na isplatu sredstava koje izmiruje raspoloživim novčanim izvorima koji se sastoje od prekonoćnih depozita, sredstava na tekućim računima, depozitima koji dospijevaju, povlačenja sredstava kredita, jemstava i ostalih derivata koji se podmiruju iz marži i ostalih iznosa na poziv za novčane derivate. Banka ne održava novčane izvore da bi pokrila sve navedene potrebe jer je iz iskustva moguće s velikom pouzdanošću predvidjeti minimalne iznose ponovnog ulaganja dospjelih sredstava. Banka utvrđuje limite za najniže iznose sredstava koja dospijevaju, a koja su raspoloživa za izmirivanje iznosa plativih na poziv, kao i najniže iznose međubankarskih i ostalih kredita za pokriće neočekivanih iznosa sredstava koja se povlače na zahtjev.

Tabela u nastavku prikazuje preostale ugovorne ročnosti imovine i obaveza Banke, na dan 31. decembar 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju koja se klasifikuje u skladu sa sekundarnim karakteristikama likvidnosti u period dospijeca do jedan mjesec i obavezna rezerva koja se klasifikuje u period dospijeca do jedan mjesec. Ostale pozicije aktive i pasive koje nemaju ugovoreno dospijeca, raspoređena su u period dospijeca preko 5 godina.

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2019.						
Aktiva						
Gotovina i ekvivalenti gotovine	499.752	-	-	-	-	499.752
Rezerve kod Centralne banke	191.510	-	-	-	-	191.510
Plasmani drugim bankama	68	-	-	-	-	68
Finansijska imovina po FVOSD	-	-	-	-	126	126
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	637	-	153	-	-	790
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	6.134	-	6.134
Dati krediti i potraživanja	88.890	118.082	428.831	664.097	287.653	1.587.533
Aktancija poreza na dobit i ostala imovina	13.329	-	-	-	-	13.329
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	31.286	31.286
Ukupno aktiva	794.186	118.062	428.984	670.231	319.065	2.330.528
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	21.545	73.426	251.231	94.383	26.229	466.814
Obaveze prema klijentima	880.006	40.705	174.075	407.350	16.777	1.518.913
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	508	-	66	-	-	574
Ostale obaveze i odgođena porezna obaveza	29.700	-	-	-	-	29.700
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	4.993	-	4.993
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	309.534	309.534
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	931.759	114.131	425.372	506.726	352.540	2.330.528
Neusklađenost ročne strukture	(137.573)	3.931	3.612	163.505	(33.475)	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

	Manje od 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	406.414	-	-	-	-	406.414
Obavezna rezerva kod Centralne banke	172.979	-	-	-	-	172.979
Plasmani drugim bankama	21.594	-	-	-	-	21.594
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	579	-	122	701
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2	247	-	-	163	412
Dati krediti i potraživanja	71.627	106.602	345.298	626.737	278.425	1.428.689
Akontacija poreza na dobit i ostala imovina	11.506	-	-	-	-	11.506
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	18.525	18.525
Ukupno aktiva	684.122	106.849	345.877	626.737	297.235	2.060.820
Obaveze, kapital i rezerve						
Obaveze prema bankama	35.204	148.659	174.632	74.746	23.166	456.407
Obaveze prema klijentima	718.325	41.351	181.038	330.617	18.754	1.290.085
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	2	163	-	-	-	165
Subordinirani dug	-	41	80	-	-	121
Ostale obaveze	33.287	-	-	-	193	33.480
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	5.063	-	5.063
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	275.620	275.620
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	786.818	190.173	355.670	410.426	317.733	2.060.820
Neusklađenost ročne strukture	(102.696)	(83.324)	(9.793)	216.311	(20.498)	-

Budući novčani tokovi kamatonosnih obaveza

Procijenjeni budući novčani tokovi Bančnih kamatonosnih obaveza, uključujući i očekivanu kamatu na dan 31. decembar 2019. i 31. decembar 2018. godine prikazani su u slijedećoj tabeli:

	Ukupno očekivani odliv						Knjigovodstvena vrijednost
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno	
31. decembar 2019. Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	31.257	41.772	176.414	413.044	13.693	676.180	466.814
Obaveze prema klijentima	878.194	77.890	261.644	85.939	30.266	1.333.933	1.518.913
Ukupno očekivani odliv	909.451	119.662	438.058	498.983	43.959	2.010.113	1.985.727

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.2 UPRAVLJANJE RIZIKOM LIKVIDNOSTI (NASTAVAK)

	Ukupno očekivani odliv					Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
	Do 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do godinu	1 do 5 godina	Preko 5 godina		
31. decembar 2018.							
Obaveze							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	24.842	130.583	165.204	115.784	24.272	460.685	456.407
Obaveze prema klijentima	718.322	42.533	184.868	343.588	19.278	1.308.589	1.290.085
Ukupno očekivani odliv	743.164	173.116	350.072	459.372	43.550	1.769.274	1.746.492

Slijedeća tabela prikazuje komponente Bančinih likvidonosnih rezervi:

	2019	2018
Sredstva kod Centralne banke	367.776	310.292
Tekući računi kod drugih banaka	96.818	61.674
Gotovina i ekvivalenti gotovine	35.201	34.480
Ukupna likvidna sredstva	499.796	406.446

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Uprava postavlja limite i upute za nadzor i umanjivanje tržišnih rizika, koje redovno nadgleda Direkcija upravljanja rizicima Banke.

5.3.1 VALUTNI RIZIK

Izloženost valutnom riziku proizilazi iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i kontroliše se dnevno, prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te u ukupnom iznosu za sva sredstva i obaveze denominirane u stranoj valuti ili vezane za stranu valutu.

U cilju učinkovitog upravljanja valutnim rizikom Banka prati ekonomske i druge poslovne promjene u okruženju, radi predviđanja mogućih promjena u aktivnostima vezanim uz strane valute, kursovima i riziku stranih valuta.

Ukupna izloženost riziku stranih valuta se mjeri unutar Direkcije za upravljanje rizicima koristeći tehnike kao što je Metoda izloženosti riziku („Value at Risk“ ili „VaR“) i Testiranje otpornosti na stres.

Izloženost valutnom riziku jeste pojedinačno, precizno, statističko mjerenje potencijalnih gubitaka u portfoliju. Rizična vrijednost (VaR) jeste mjerenje gubitka u normalnim kretanjima faktora rizika na tržištu. Procjenjuje se da je stepen vjerovatnoće gubitaka koji su veći od rizične vrijednosti nizak.

Pretpostavke glavnog modela su:

- da se temelji na historijskoj metodologiji,
- 99 posto kao interval povjerljivosti za izračunavanje rizične vrijednosti,
- period zadržavanja je jedan dan.

Model obuhvata devizni rizik – koji važi za devizne transakcije i pozicije koje su iskazane u stranim valutama; koje potiču od stope promjenjivosti deviznih kurseva.

Model može izračunavati rizičnu vrijednost na različitim nivoima agregacije – od pojedinačne pozicije do bilo kojeg podnivoa portfolija. Prema tome, model omogućava detaljnu analizu profila rizika hijerarhije portfolija više nivoa i učinke različitosti koji se pojavljuju. Nadalje, mjerenje rizične vrijednosti se može razjasniti na temelju izvora rizika (faktora rizika). Ove osobine detaljnijeg nadgledanja rizika omogućavaju određivanje efikasne strukture limita koja se može porediti kroz različite organizacione jedinice.

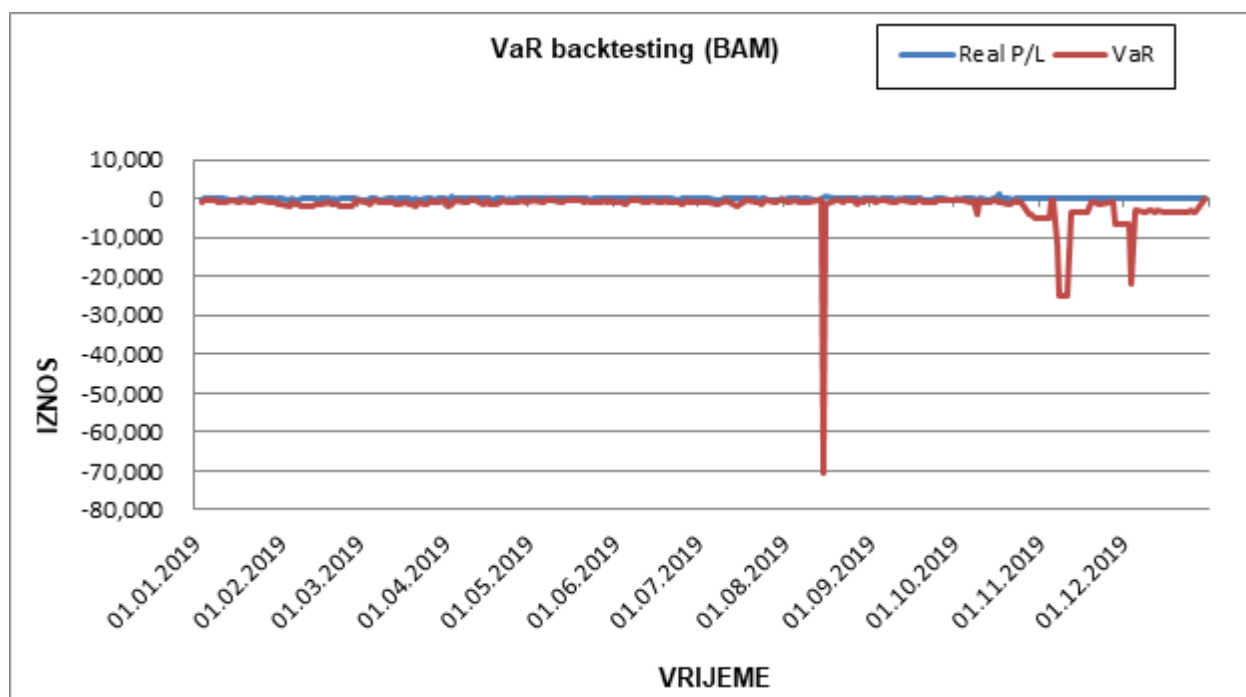
Kvalitet provedenog modela za mjerenje rizika se mora stalno ocjenjivati. Banka primjenjuje pozadinsko testiranje poređenjem izračunate mjere rizične vrijednosti sa stvarnom dobiti i gubitkom istog perioda.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3 TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1 VALUTNI RIZIK (NASTAVAK)

Tokom 2019 godine Banka je, u skladu sa najboljim praksama, unaprijedila model za izračun VaR, te su rezultati testiranja modela pokazali da tokom 2019. godine Banka nije zabilježila ni jedno izuzeće u testiranju modela (2018. godine: 3), kada je gubitak bio veći od dnevnog iznosa VaR.

Portfolio Banke je izložen riziku promjene stranih valuta, uvijek kada sadrži novčane tokove u stranoj valuti koja se razlikuje od bazne valute u Banci, a ne postoji usklađenost aktive, pasive i vanbilanse pozicije u toj valuti. Izloženost portfolia riziku promjene strane valute znači osjetljivost portfolia na promjene u nivou deviznih stopa. Stepenn rizika promjene strane valute zavisi od iznosa otvorenih pozicija kao i od stepena potencijalne promjene u deviznim stopama.

Banka zbog fiksnog kursa EUR-a u odnosu na Konvertibilnu marku nije izložena deviznom riziku (1 EUR = KM 1,95583). Izloženost deviznom riziku je prisutna za valute USD i CHF. Tabela koja slijedi prikazuje analizu osjetljivosti Banke na bazi 10% povećanja ili smanjenja kursa strane valute u odnosu na domaću valutu. Stopa osjetljivosti od 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Test se radi na godišnjoj osnovi. Rezultati najnovijeg testa su prikazani kako slijedi:

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. VALUTNI RIZIK (NASTAVAK)

31. decembar 2019.			
Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	(6.201)	620	(620)
GBP	8.698	(870)	870
USD	(23.935)	2.393	(2.393)
HRK	(793)	79	(79)
CAD	6.973	(697)	697
SEK	5.399	(540)	540
Ostale valute	16.019	(1.602)	1.602
EUR	28.545.103	-	-

31. decembar 2018.			
Valuta	Otvorena pozicija (KM)	StresTest	
		10% povećanje	10% smanjenje
CHF	60.135	(6.014)	6.014
GBP	(3.667)	367	(367)
USD	(15.396)	1.540	(1.540)
HRK	(18.949)	1.895	(1.895)
CAD	11.784	1.178	(1.178)
SEK	5.468	(547)	547
Ostale valute	26.894	(2.689)	2.689
EUR	876.511	-	-

Gore spomenuta analiza osjetljivosti primjenjuje se na otvorenu deviznu poziciju Banke koja uključuje sve stavke aktive, pasive i vanbilansa.

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "duga" (aktiva veća od pasive) i ukoliko dođe do porasta/ (smanjenja) kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti prihod / (gubitak).

Ukoliko je devizna pozicija bilo koje strane valute "kratka" (aktiva manja od pasive) i ukoliko dođe do (porasta) / smanjenja kursa te valute u odnosu na KM, Banka će po osnovu promjene kursa ostvariti (gubitak) / dobitak.

Banka je izložena učincima promjena u valutnim kursevima u svom finansijskom položaju i novčanim tokovima. Banka prati svoj valutni položaj u odnosu na udovoljavanje regulatornim zahtjevima koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine definirala kao limite otvorenih pozicija. Banka nastoji sučeliti svoju imovinu i obaveze u stranim valutama kako bi izbjegla izloženost valutnom riziku.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. VALUTNI RIZIK (NASTAVAK)

Devizna pozicija

Tabela u nastavku prikazuje izloženosti Banke valutnom riziku na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine. U tabeli je uključena aktiva i pasiva Banke po iskazanoj vrijednosti klasifikovana po valutama. Banka ima velik broj ugovora sa valutnom klauzulom. KM vrijednost glavnice kod takvih ugovora određena je kretanjem kursa stranih valuta. Saldo glavnice tih izloženosti uključen je u tabeli u nastavku u koloni „vezane za EURO“.

Banka je imala sljedeće značajne devizne pozicije:

31. decembar 2019.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	79.793	-	79.793	12.095	11.708	396.156	499.752
Rezerve kod Centralne banke	-	-	-	-	-	191.510	191.510
Plasmani drugim bankama	68	-	68	-	-	-	68
Finansijska imovina kroz FVOSD	74	-	74	-	-	52	126
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	32	-	32	-	-	758	790
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	-	-	-	6.134	6.134
Dati krediti i potraživanja	-	935.274	935.274	-	-	652.259	1.587.533
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	3.356	3.356
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	332	332
Ostala aktiva	2.868	-	2.868	29	-	6.744	9.641
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	31.286	31.286
Ukupno aktiva	82.835	935.274	1.018.109	12.124	11.708	1.288.587	2.330.528
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	458.138	7.000	465.138	-	458	1.218	466.814
Obaveze prema klijentima	409.887	142.321	552.208	26.086	11.138	929.481	1.518.913
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	574	574
Ostale obaveze	3.405	-	3.405	15	11	6.218	29.649
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	4.993	4.993
Odgodena porezna obaveza	-	-	-	-	-	51	51
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	309.534	309.534
Ukupno obaveze i kapital	871.430	149.321	1.020.751	26.101	11.607	1.272.069	2.330.528
Neto devizna pozicija	(788.595)	785.953	(2.642)	(13.977)	101	16.518	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.1. VALUTNI RIZIK (NASTAVAK)

31. decembar 2018.	EURO	vezane za EURO	EURO ukupno	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Aktiva							
Gotovina i ekvivalenti gotovine	59.120	-	59.120	2.441	8.765	336.088	406.414
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	-	-	-	172.979	172.979
Plasmani drugim bankama	5	-	5	20,150	1,439	-	21,594
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	69	-	69	-	-	632	701
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	249	163	412
Dati krediti i potraživanja	3	865.194	865.197	-	-	563.492	1.428.689
Akontacija poreza na dobit	-	-	-	-	-	1.425	1.425
Odgodena porezna imovina	-	-	-	-	-	255	255
Ostala imovina	2.418	-	2.418	28	-	7.380	9.826
Nekretnine i oprema i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	18.525	18.525
Ukupno aktiva	61.615	865.194	926.809	22.619	10.453	1.100.939	2.060.820
Obaveze i kapital							
Obaveze prema bankama	446.811	-	446.811	-	1.040	8.556	456.407
Obaveze prema klijentima	434.306	105.014	539.320	22.563	8.997	719.205	1.290.085
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	165	-	165	-	-	-	165
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	3.149	-	3.149	44	10	30.227	33.430
Rezervisanja za obaveze i troškove	-	-	-	-	-	5.063	5.063
Odgodena porezna obaveza	-	-	-	-	-	50	50
Dionički kapital i rezerve	-	-	-	-	-	275.620	275.620
Ukupno obaveze i kapital	884.431	105.014	989.445	22.607	10.047	1.038.721	2.060.820
Neto devizna pozicija	(822.816)	760.180	(62.636)	12	406	62.218	-

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.2. KAMATNI RIZIK

Kamatni rizik se definira kao izloženost Bančine finansijske pozicije kretanjima kamatnih stopa, što se odražava na bančinu knjigu, koja se sastoji od bilansnih i vanbilansnih pozicija finansijske aktive i obaveza koji su dio procesa plasiranja i skupljanja depozita kao aktivnosti koje obavlja Banka.

Banka je izložena riziku kamatnih stopa, s obzirom da posuđuje sredstva i po fiksnim i po promjenjivim kamatnim stopama. Banka upravlja rizikom kamatnih stopa tako što održava odgovarajuću kombinaciju pozajmica sa fiksnim i promjenjivim kamatnim stopama.

Rizik kamatne stope odražava mogućnost gubitka profita i/ili erozije kapitala zbog promjene kamatnih stopa. Povezan je sa svim proizvodima i pozicijama osjetljivim na promjene kamatnih stopa. Ovaj rizik ima dvije komponente: prihodovnu i investicionu komponentu.

Prihodovna komponenta ispoljava se u slučajevima kada aktivne i pasivne kamatne stope Banke nisu usklađene (plasmani po fiksnim, a obaveze po promjenjivim kamatnim stopama i obrnuto).

Investiciona komponenta posljedica je inverzne relacije kretanja cijena i kamatnih stopa vrijednosnih papira.

Banka se trenutno štiti od kamatnog rizika na način da vrši usklađivanje vrste kamatne stope (fiksna, promjenljiva i varijabilna), valute, referentne kamatne stope, te datuma promjene kamatne stope za sve proizvode koje ugovara (osjetljive na promjenu kamatnih stopa). Svaka neusklađenost u gore spomenutim elementima izlaže Banku kamatnom riziku.

Usvojen sistem načina mjerenja radi na analitičkoj razini primjereno složenosti rizika iz knjige banke, te osigurava da profil rizika može biti ispitan na dva odvojena, ali komplementarna, načina:

- perspektiva ekonomske vrijednosti, koji razmatra utjecaj promjena kamatnih stopa i vezanih volatilnosti na sadašnju vrijednost svih budućih novčanih tokova;
- perspektiva zarade je usmjeren na analizu utjecaja koje promjene kamatnih stopa i vezanih volatilnosti generiraju na neto kamatni prihod, a time i na povezan učinak na kamatne marže.

Banka koristi sljedeće metode za mjerenje rizika kamatnih stopa:

- Pomak osjetljivosti fer vrijednosti;
- Pomak osjetljivosti na kamatne marže.

Pomak osjetljivosti fer vrijednosti mjeri promjene ekonomske vrijednosti finansijskog portfolia nastalu od paralelnog pomaka diskontne krivulje. Ukupna vrijednost pomaka osjetljivosti je prikazana po ročnosti (ročna analiza), kako bi se utvrdila raspodjela rizika na vremenskoj osi. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti fer vrijednosti (od +100 baznih poena paralelnog pomaka krivulje prinosa) je 5.867 hiljada KM / -15.647 hiljada KM (3.000 hiljada EUR / 8.000 hiljada EUR). Limit je postavljen od strane Banke sa ciljem očuvanja izloženosti unutar niskih razina.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.3. TRŽIŠNI RIZIK (NASTAVAK)

5.3.2. KAMATNI RIZIK (NASTAVAK)

Rezultat pomaka osjetljivosti fer vrijednosti, u smislu uticaja na ekonomsku vrijednost bilansne aktive osjetljive na promjene kamatnih stopa, pod pretpostavkom da su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2019. iznosi -11.995 hiljada KM (31. decembar 2018.: -9.630 hiljada KM).

U 2019. godini usvojeno je određivanje limita na osnovu ročnosti kako slijedi:

Pomak osjetljivosti (+100 bp)			
TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
5.867 hiljada KM / 15,647 hiljada KM	+/- 3.912 hiljada KM	5.867 hiljada KM / -7.823 hiljada KM	5.867 hiljada KM / -15.647 hiljada KM
(3 mio EUR / -8 mio EUR)	(+/- 2 mio EUR)	(3 mio EUR / -4 mio EUR)	(3 mio EUR / -5 mio EUR)

Rezultati pomaka osjetljivosti fer vrijednosti prikazani su u tabeli ispod:

Pomak osjetljivosti (+100b.p)	31. decembar 2019.				31. decembar 2018.			
	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina	TOTAL	0-18 mjeseci	18 mjeseci - 5 godina	preko 5 godina
EUR	(4.895)	(53)	1.345	(6.188)	(4.632)	(111)	807	(5.328)
USD	282	40	180	61	220	55	160	5
CHF	12	9	3	-	13	8	5	-
KM	(7.396)	(181)	(3.012)	(4.203)	(5.232)	(148)	(2.062)	(3.022)
Ostale valute	3	2	1	-	1	1	-	-
Total	(11.995)	(183)	(1.482)	(10.330)	(9.630)	(195)	(1.090)	(8.345)

Osjetljivost kamatne marže mjeri umjesto kratkoročni (dvanaest mjeseci) utjecaj na kamatnu maržu od strane paralelnog, trenutnog i trajnog udara krivulje kamatne stope. Ova mjera ističe učinak promjene kamatnih stopa na portfolio koji se mjeri, isključujući pretpostavke o budućim promjenama u aktivi i pasivi, te se stoga ne može smatrati pokazateljem budućih razina kamatne marže. Operativni limit koji je trenutno na snazi za pomak osjetljivosti kamatne marže (sa paralelnim pomjeranjem krive prinosa od -50 bp) iznosi -5.867 hiljada KM (-3.000 hiljade EUR).

Rezultat pomaka osjetljivosti kamatne marže, ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena više, a sve ostale varijable ostale nepromijenjene na dan 31. decembar 2019. godine je povećanje za 4.240 hiljada KM (31. decembar 2018.: 2.422 hiljada KM), a ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za 100 baznih poena niže, rezultat je sniženje za -3.046 hiljada KM na dan 31. decembar 2019. (31. decembar 2018.: sniženje za 4.053 hiljada KM). Osim toga, Banka također priprema pomak osjetljivosti kamatne marže na temelju osjetljivosti u rasponu od +50/-50 baznih poena. Ako su se kamatne stope na tržištu promijenile za +50 baznih poena rezultat je povećanje dobiti od 2.150 hiljada KM, a ako su se promijenile za -50 baznih poena rezultat je smanjenje dobiti od -2.706 hiljade KM na dan 31. decembar 2019. (31. decembar 2018.: 1.234 hiljada KM za +50 baznih poena i smanjenje za -1.914 hiljade KM za -50 baznih poena).

U svrhu mjerenja ranjivosti Banke pod stresnim tržišnim uvjetima, rizik promjene kamatnih stopa mjerni sistem koji je usvojila Banka, i omogućuje smislenu procjenu učinka stresnih tržišnih uslova na banku ("analiza scenarija"), ili radije naglih promjena u općoj razini kamatnih stopa, promjene u odnosima između ključnih tržišnih stopa (tj. osnova rizik), promjene u padini i obliku krivulje prinosa (tj. krivulji prinosa rizik), promjene u likvidnosti ključnih finansijskih tržišta ili promjena u volatiliteti tržišne cijene.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM

Ciljevi Banke pri upravljanju kapitalom, koji je širi koncept od „dioničkog kapitala“ iz izvještaja o finansijskom položaju, jesu:

- biti u skladu sa kapitalnim uslovima koje su postavili regulatori bankarskog tržišta u domaćem okruženju;
- čuvati sposobnost Banke da može da osigurava povrat dioničarima i dobit drugima koji posjeduju udio;
- održati jaku kapitalnu osnovu u cilju razvoja poslovanja.

Adekvatnost i korištenje kapitala se prate na dnevnoj bazi od strane Uprave Banke sa tehnikama praćenja zasnovanim na regulativi koja je propisana od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine u svrhe supervizije. Izvještavanje prema Agenciji se vrši na kvartalnoj bazi.

Kapital u svrhu izračuna adekvatnosti kapitala prema propisanoj metodologiji Agencije sastoji se od:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: dionički kapital (netiran za bilo koji knjigovodstveni iznos trezorskih dionica), dionička premija, zadržana dobit, rezerve nastale izdvajanjem iz zadržane dobiti, revalorizacije rezerve proistekle iz svođenja fer vrijednosti imovine i revidirana dobit tekućeg perioda usvojena i raspoređena od strane Skupštine dioničara;
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: kvalifikovani subordinirani dug, umanjenja vrijednosti na bazi portfolia i nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora.
- Odbitne stavke.

Rizik ponderisane aktive se mjeri na bazi pondera u skladu sa FBA regulativom klasifikovane prema prirodi svakog od sredstava i odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljivost kolaterala ili garancija. Sličan tretman je usvojen za izloženost po vanbilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM (NASTAVAK)

Tabela u nastavku prikazuje izračun regulatornog kapitala i adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2019. godine, preuzete iz izračuna predanih Agenciji na kraju pomenutih perioda.

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Osnovni kapital		
Dionički kapital	44.776	44.782
Dionička premija	57.415	57.415
Regulatorne i ostale rezerve	154.268	134.858
Nematerijalna imovina	(4.780)	(5.582)
Ukupno kvalifikovani Osnovni kapital	251.679	231.473
Dopunski kapital		
Opšte rezerve – u skladu sa propisima Agencije	17.457	17.081
Prioritetne dionice	6	-
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po zahtjevu regulatora	(10.909)	(10.077)
Ukupno Dopunski kapital	6.554	7.004
Ukupno regulatorni kapital	258.233	238.477
Zahtjevi kapitala (*)		
Rizikom pondrisana aktiva	1.396.593	1.366.467
Operativni rizici	163.017	156.495
Ukupno	1.559.610	1.522.962
Adekvatnost kapitala	16.56%	15.66%

(*) Zahtjevi kapitala u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM (NASTAVAK)

U skladu s propisima Agencije, Osnovni kapital ne uključuje stanje regulatornih rezervi za kreditne gubitke unutar kapitala i rezervi (KM 18.286 hiljada KM na dan 31. decembra 2019. godine) koje su dio pozicije kapitala u izvještaju o finansijskom položaju Banke. Međutim, opšte rezerve obračunate u skladu sa propisima Agencije (17.457 hiljada KM na dan 31. decembra 2019. godine) su uključene unutar Dopunskog kapitala.

Dodatno, radi se usklađenje za iznos nedostajućih regulatornih rezervi za kreditne gubitke obračunatih na datum izvještavanja (datum podnošenja adekvatnosti kapitala Agenciji, koji se prema lokalnoj regulativi podnosi na kvartalnoj osnovi) što za 2019. godinu iznosi 10.909 hiljada KM (2018: 10.077 hiljada KM).

U skladu sa propisima Agencije, Odlukom upravljanjem kapitalom banaka donesenoj 24. oktobra 2018 godine („Službene novine Federacije BiH“ broj 81/17), član 6 (3) revidirana dobit perioda se uključuje u izračun regulatornog kapitala od dana kad su revidirani finansijski izvještaji izdati i odobreni od strane Skupštine dioničara Banke. U slučaju da se tekuća dobit uključi u izračun adekvatnosti, ista bi bila 18,73% (2018: 16,93%).

U skladu sa strukturom Osnovnog i Dopunskog kapitala, stopa osnovnog kapitala je skoro ista kao i adekvatnost kapitala i iznosi 16,14% na kraju 2019.godine (obavezni minimum je 9%). Stopa finansijske poluge iznosi 10,26% na dan 31. decembar 2019. godine (zakonski minimum je 6,0%).

Agencija za bankarstvo Federacije BiH je tokom 2019.godine usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, te Uputstvo za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive. Odluka Agencije za bankarstvo reguliše pravila klasifikacije finansijskih instrumenata koja proističu iz Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9), sa uvođenjem određenih specifičnosti za BH tržište.

Ključne izmjene koje su propisane novom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka su u najvećoj mjeri konzistentne sa Smjernicama koje je izdalo Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA). Odlukom se, kao i Smjernicama, klijenti koji značajno kasne u podmirivanju finansijskih obaveza više od 90 dana kontinuirano, automatski klasifikuju u status default-a.

Značajano kašnjenje u podmirivanju finansijskih obaveza podrazumijevaju se ukupna dospjela potraživanja od:

- a) Fizičko lice – 200 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika;
- b) Pravno lice – 1.000 KM i 1% ukupne bilansne izloženosti dužnika.

Značajno kašnjenje je u skladu sa onim koje je propisano EBA Smjernicama. Intesa Sanpaolo Banka je primjenila jedinstvene pragove materijalnosti od 100□ i 500 □.

Prema Odluci FBA, svi finansijski instrumenti se, u skladu sa MSFI9, razvrstavaju u tri faze (stage-a) obezvrijeđenja finansijskog instrumenta :

- Stage 1 - Nizak nivo kreditnog rizika (engl. performing)
- Stage 2 - Povećan nivo kreditnog rizika (engl. underperforming)
- Stage 3 - Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (engl. non – performing)

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM (NASTAVAK)

5.4. UPRAVLJANJE KAPITALOM (NASTAVAK)

Odluka FBA stupa na snagu 1.1.2020. godine, i time će dosadašnja klafikacija finansijskih instrumenata biti napuštena, i zamijenjena novim pravilima klasifikacije, sa tri faze (Stage-a) kako je navedeno u prethodnom stavu.

Efekt prve primjene FBA Odluke je naveden u nastavku:

	Bilješka	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Total
Imovina					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	19	450			450
Rezerve kod Centralne banke	20	192			192
Dati krediti i potraživanja	23	1.459	114	4.950	6.522
Ostala imovina	24	22	1	278	301
Total Imovina		2.122	115	5.228	7.464
Obaveze					
Rezervisanja za obaveze i troškove	30	261	30	18	309
Total efekt		2.383	145	5.245	7.773

U skladu sa članom 34 navedene Odluke efekt prve primjene se obračunava na zatečeno stanje na dan 31.12.2019. godine i evidentira se na pozicijama kapitala, kao umanjeње redovnog osnovnog kapitala.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dealer-a. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

6.1 TEHNIKE MJERENJA

Banka mjeri fer vrijednost koristeći slijedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazilo razlike između instrumenata.

Tehnike mjerenja uključuju modele neto sadašnje vrijednosti i diskontiranog novčanog toka, uporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje vidljive tržišne cijene i slični modeli procjene. Pretpostavke i ulazni podaci korišteni pri tehnikama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže i ostale premije u određivanju diskontnih stopa, cijena obveznica, vrijednosnih papira, kurseva stranih valuta, cijena vlasničkih ulaganja i očekivane volatilnosti i korelacije cijena.

Cilj tehnika procjene je da odrede fer vrijednost koja odražava cijenu koja će biti ostvarena kod prodaje imovine ili izmirenja obaveza u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja.

Banka određuje vrijednost dužničkih vrijednosnih papira (trezorski zapisi i obveznice) koristeći interne modele procjene koje u obzir uzimaju preostalu ročnost i zadnje raspoložive tržišne cijene pomenutih instrumenata.

Fer vrijednost forward deviznih derivata se mjeri koristeći raspoložive tržišne cijene za FX spot i novčane krivulje relevantnih valuta. Na bazi ovih parametara se računaju vrijednost forwarda i terminskih kurseva, koji se dalje dnevno koriste za još aktivne poslove.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju i vrijednosnih papira po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha kojima se trguje na aktivnom tržištu se mjeri korištenjem cijena tih instrumenata na datum izvještavanja po zaključnim cijenama ponude.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

6.2 FINANSIJSKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI – HIJERARHIJA FER VRIJEDNOSTI

Tabela u nastavku prikazuje finansijske instrumente mjerene po fer vrijednosti na datum izvještavanja po hijerarhiji fer vrijednosti. Iznosi su bazirani na vrijednostima iskazanim u izvještaju o finansijskom položaju.

31. decembar 2019.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina po FVOSD 22 a)					
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	72	-	72
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	54	-	54
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 b)					
Dionice		33	-	-	33
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	757	-	757
Ukupno		33	883	-	916
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 c)					
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	574	-	574
Ukupno		-	574	-	574
31. decembar 2018.	Bilješka	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju 22 a)					
Obveznice izdate od strane Federacije BiH		-	579	-	579
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od nerezidentnih pravnih lica BiH		-	69	-	69
Vlasnički vrijednosni papiri izdani od rezidentnih pravnih lica BiH		-	52	-	52
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 b)					
Dionice		163	-	-	163
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	249	-	249
Ukupno		163	949	-	1.112
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha 22 c)					
Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC		-	165	-	165
Ukupno		-	165	-	165

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENATA (NASTAVAK)

6.3. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE NE MJERE PO FER VRIJEDNOST

Tabela ispod pokazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti i analizira ih prema nivou u hijerarhiji fer vrijednosti.

31. decembar 2019.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	35.201	464.551	499.752	499.752
Rezerve kod Centralne banke	-	-	191.510	191.510	191.510
Plasmani kod drugih banaka	-	68	-	68	68
Finansijka imovina po amortiziranom trošku	-	6.134	-	6.134	6.134
Dati krediti i potraživanja	-	290.562	1.279.326	1.569.888	1.587.533
Ukupno	-	331.965	1.935.387	2.267.352	2.284.997
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	294.266	135.538	429.804	466.814
Obaveze prema klijentima	-	905.837	600.632	1.506.479	1.518.913
Ukupno	-	1.200.103	736.170	1.936.273	1.985.727
31. decembar 2018.					
Aktiva					
Gotovina i ekvivalenti gotovine	-	34.480	371.934	406.414	406.414
Obavezna rezerva kod Centralne banke	-	-	172.979	172.979	172.979
Plasmani kod drugih banaka	-	21.594	-	21.594	21.594
Dati krediti i potraživanja	-	220.156	1.202.746	1.422.899	1.428.689
Ukupno	-	276.227	1.747.659	2.023.886	2.029.676
Obaveze					
Obaveze prema bankama i drugim fin. institucijama	-	266.860	178.485	445.345	456.407
Obaveze prema klijentima	-	766.146	523.646	1.289.792	1.290.085
Ukupno	-	1.033.006	702.131	1.735.137	1.746.492

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

6. FER VRIJEDNOST FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA (NASTAVAK)

6.3. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE NE MJERE PO FER VRIJEDNOST (NASTAVAK)

U procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata Banke i dodjeli određenog nivoa hijerarhije fer vrijednosti korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te navedena ograničenja opisana u nastavku, a u skladu sa revidiranim pristupom Intesa Sanpaolo Grupe.

Gotovina i ekvivalenti gotovine

Za neto knjigovodstvene vrijednosti gotovine i stanja na računima kod banaka se općenito smatra da su približne njihovim fer vrijednostima. Obavezna rezerva kod Centralne banke klasifikovana je u Nivo 3 kao i sredstva po viđenju kod drugih banaka u skladu sa pretpostavkom da njihova izlazna cijena može uključivati subjektivne procjene druge strane o kreditnom riziku koje nije moguće pouzdano kvantificirati.

Plasmani kod drugih banaka

Plasmani kod drugih banaka uglavnom predstavljaju kratkoročne i prekonoćne depozite te stoga njihova fer vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvene vrijednosti. Njihova klasifikacija u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti rezultat je nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi prilikom određivanja izlazne cijene.

Kredit i potraživanja od komitenata, obaveze prema klijentima, bankama i drugim finansijskim institucijama

Fer vrijednost izračunava se uzimajući u obzir buduće novčane tokove u slučaju pozicija sa dospijećem u srednjem roku, dok je izražena knjigovodstvenom vrijednošću umanjenom za ispravke vrijednosti u slučaju kratkoročnih kredita, obaveza po viđenju ili kredita umanjene vrijednosti noedređenog dospijeća.

Sa stanovišta prezentacije nivoa fer vrijednosti, neprihodujuća imovina je klasifikovana u Nivo 3, dok je izlazna cijena značajno pod utjecajem procjene gubitka od strane kreditnog referenta zasnovane na budućim novčanim tokovima i odgovarajućim planovima povrata. Specifične komponente procjene Banke prevladavaju nad drugim komponentama (npr. tržišna kamatna stopa) vodeći do klasifikacije u Nivo 3 u hijerarhiji fer vrijednosti.

Prihodujući kratkoročni krediti sa dospijećem od 12 mjeseci ili manje, kao i kratkoročne obaveze prema klijentima i bankama klasifikovane su u Nivo 2 hijerarhije fer vrijednosti, kao rezultat nepostojanja ili manje pouzdanosti parametara koji nisu vidljivi kod određivanja izlazne cijene.

Srednjeročni i dugoročni krediti i depoziti klijenata, banaka i drugih finansijskih institucija su klasifikovani u Nivo 3 hijerarhije fer vrijednosti, uzimajući u obzir značajnost specifičnih komponenti procjena Banke prilikom određivanja izlazne cijene.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI

U okviru redovnog poslovanja, Uprava Banke analizira rezultate poslovanja sa naglaskom na učešće pojedinačnih poslovnih segmenata. Poslovanje sa pravnim licima, građanima i sredstvima i finansijskim tržištima su poslovne linije koje su identifikovane kao važni poslovni segmenti u onoj mjeri u kojoj finansijskim proizvodima upravlja svaki od njih i odgovarajućih drugih strana sa kojima svaki segment ulazi u pregovore su specifični za svaki taj dio, te istim se ne upravlja niti su vezani za neku drugu stranu ili segment.

Iako u plasiranju kredita i prikupljanju depozita učestvuju svi poslovni segmenti, finansijske karakteristike kredita, depozita i kreditnih linija su specifično vezane za svakog od njih i mogu biti primijenjene samo na ugovorene strane koje se odnose na svaki specifičan segment.

Finansijski rezultati svakog pojedinačnog poslovnog segmenta se prikazuju kroz kombinovanu metodologiju „direktne“ i „indirektne“ alokacije prihoda i rashoda. Prihodi su uglavnom direktno dodijeljeni dijelu koji ih je ostvario, dok se troškovi pripisuju direktno, ukoliko je moguće identifikovati da ih je ostvario određeni segment, i indirektno ukoliko se odnose na centralne organizacione jedinice.

Interna raspodjela se također primjenjuje na alokaciju troškova kod finansiranja operativnih segmenata.

Stavke bilansa uspjeha po operativnim segmentima navedene u tabeli u nastavku su navedene u formi koja se koristi za svrhu izvještavanja prema Upravi.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	51.108	26.051	880	78.039
Rashod od kamata	(6.700)	(4.609)	(1.564)	(12.873)
Neto prihodi od kamata	44.408	21.441	(683)	65.166
Prihodi od naknada i provizija	23.529	9.287	392	33.208
Rashodi od naknada i provizija	(6.052)	(761)	(231)	(7.044)
Neto prihodi od naknada i provizija	17.477	8.526	161	26.164
Neto prihod od trgovanja	-	-	2.768	2.768
Ostali operativni prihodi/rashodi	(4.009)	(1.691)	(270)	(5.970)
Operativni prihodi	(4.009)	(1.691)	2.498	(3.202)
Troškovi zaposlenih	(15.929)	(4.777)	(518)	(21.224)
Administrativni troškovi	(12.916)	(3.564)	(1.144)	(17.624)
Amortizacija	(4.922)	(790)	(47)	(5.759)
Operativni troškovi	(33.767)	(9.131)	(1.709)	(44.607)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	24.109	19.145	267	43.521
Ukidanja ispravke / (Neto gubici od umanjenja vrijednosti) i rezervisanja	(4.134)	(1.224)	(129)	(5.487)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	19.975	17.921	138	38.034
Porez na dobit	-	-	-	(4.111)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA	-	-	-	33.923

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2019. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	35.201	-	464.550	499.752
Rezerve kod Centralne banke	-	-	191.510	191.510
Plasmani kod drugih banaka	-	-	68	68
Finansijska imovina po FVOSD	-	-	126	126
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilansu uspjeha	-	-	790	790
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	-	-	6.134	6.134
Dati krediti i potraživanja	693.533	894.000	-	1.587.533
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	44.615
UKUPNA AKTIVA	728.734	894.000	663.178	2.330.528
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	20.015	446.799	466.814
Obaveze prema klijentima	692.349	826.564	-	1.518.913
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	574	574
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	34.693
UKUPNE OBAVEZE	692.349	846.579	447.373	2.020.994

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Prihod od kamata	49.934	26.175	564	76.673
Rashod od kamata	(7.903)	(3.692)	(523)	(12.118)
Neto prihodi od kamata	42.031	22.483	41	64.555
Prihodi od naknada i provizija	21.483	8.128	363	29.974
Rashodi od naknada i provizija	(5.035)	(793)	(22)	(5.850)
Neto prihodi od naknada i provizija	16.448	7.335	341	24.124
Neto prihod od trgovanja i razmjene strane valute	-	-	1.947	1.947
Ostali operativni prihodi/rashodi	(3.712)	(2.421)	(337)	(6.470)
Operativni prihodi	(3.712)	(2.421)	1.610	(4.523)
Troškovi zaposlenih	(15.886)	(4.594)	(611)	(21.091)
Ostali administrativni troškovi	(14.485)	(3.540)	(816)	(18.841)
Amortizacija	(3.259)	(452)	(57)	(3.768)
Operativni troškovi	(33.630)	(8.586)	(1.484)	(43.700)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	21.137	18.811	508	40.456
Gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(8.442)	5.727	2.821	106
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	12.695	24.538	3.329	40.562
Porez na dobit	-	-	-	(4.222)
NETO DOBIT TEKUĆEG PERIODA	-	-	-	36.340

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

7. OPERATIVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

Informacije po segmentima na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine

	Stanovništvo	Pravna lica	Sredstva i finansijska tržišta	Ukupno
Gotovina i ekvivalenti gotovine	34.480	-	371.934	406.414
Obavezne rezerve kod Centralne banke	-	-	172.979	172.979
Plasmani kod drugih banaka	-	-	21.594	21.594
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	-	-	65.952	65.952
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	412	412
Dati krediti i potraživanja	645.569	783.120	-	1.428.689
Ostala neraspoređena aktiva	-	-	-	30.031
UKUPNA AKTIVA	680.049	783.120	567.620	2.060.820
Obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	-	26.681	429.726	456.407
Obaveze prema klijentima	631.448	658.637	-	1.290.085
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	165	165
Ostale neraspoređene obaveze	-	-	-	38.543
UKUPNE OBAVEZE	631.448	685.318	429.891	1.785.200

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

8. PRIHOD OD KAMATA

	2019.	2018.
Građani	48.147	47.440
Pravna lica	29.276	28.621
Banke i druge finansijske institucije	493	411
Kamata na imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku	116	-
Kamata na imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7	201
	78.039	76.673

9. RASHOD OD KAMATA

	2019.	2018.
Građani	5.855	6.944
Pravna lica	3.959	3.204
Banke i druge finansijske institucije	2.961	1.967
Ostalo	98	3
	12.873	12.118

10. PRIHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2019.	2018.
Kartično poslovanje	10.222	8.825
Unutrašnji platni promet	5.880	5.556
Prihodi od vođenja računa	4.376	4.250
Vanjski platni promet	3.769	3.204
Garancije i akreditivi	2.293	2.225
Kreditni klijentima	2.567	2.305
Naknade po osnovu transakcija sa stranim valutama	1.712	1.669
Usluge komisiona	74	79
Ostalo	2.315	1.862
	33.208	29.974

Ostali prihodi uključuju prihode od podizanja gotovine na bankomatima i mobilno bankarstvo u poslovima sa stanovništvom.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

11. RASHOD OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2019.	2018.
Kartično poslovanje	5.485	4.473
Bankovne usluge	783	750
Unutrašnji platni promet	269	293
Ostalo	507	334
	7.044	5.850

12. NETO PRIHOD OD TRGOVANJA

	2019.	2018.
Neto dobiti od preračunavanja strane valute imovine i obaveza	2.544	1.904
Neto dobiti od dionica	9	24
Neto dobiti/(gubici) od imovine kroz bilansu uspjeha-dionice	32	(70)
Neto dobiti/(gubici) imovine/obaveza kroz bilansu uspjeha - Derivati koji se drže radi trgovanja - OTC	183	89
	2.768	1.947

13. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI / (RASHODI)

	2019.	2018.
Premija osiguranja depozita	(2.802)	(2.783)
Usluge posedovanja u kartičnom poslovanju	(2.457)	(2.266)
Konsultantske i usluge Agencije za bankarstvo	(1.455)	(1.295)
Umanjenje vrijednosti stečene imovine (Bilješka 24)	165	(664)
Ostali (rashodi)/prihodi	1	(19)
Naplate od osiguravajućih kuća i naplate od klijenata	607	502
(Gubici) / Dobici od prodaje imovine	(29)	55
	(5.970)	(6.470)

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

14. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2019.	2018.
Neto plaće	13.442	13.546
Porezi i doprinosi	7.213	7.121
Rezerve za otpremnine i ostale koristi (bilješka 30)	30	80
Ostali troškovi	539	344
	21.224	21.091

Troškovi zaposlenih uključuju 3.735 hiljada KM (31. decembar 2018. godine: 3.511 hiljada KM) doprinosa po osnovu penzionog osiguranja uplaćenih u državni penzioni fond. Doprinosi se računaju kao procent bruto plaće. Banka je imala 556 uposlenika na dan 31. decembra 2019. godine (562 na dan 31. decembra 2018. godine).

15. ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2019.	2018.
Troškovi održavanja	4.461	4.355
Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi	1.607	3.880
Telekomunikacije i troškovi pošte	2.934	2.951
Troškovi osiguranja i transporta	2.339	2.351
Troškovi konsultantskih usluga	953	933
Troškovi reprezentacije i marketinga	845	874
Troškovi materijala	702	838
Troškovi energije	776	743
Neto rezervisanja za obaveze i sudske sporove (bilješka 30)	1.529	535
Ostale premije osiguranja	535	526
Ostali troškovi	943	855
	17.624	18.841

Pozicija " Troškovi zakupnine i ostali povezani troškovi " je manja u odnosu na period 2018.godine zbog primjene MSFI 16 i prikaza troškova zakupnina, kako standard nalaže, kao troška amortizacije u bilješci 25 – Nekretnine i oprema.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

16. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I DRUGA REZERVISANJA

Promjene u bilansu uspjeha koje se odnose na umanjenja vrijednosti i rezervisanja su prikazana kako slijedi:

Neto umanjenja vrijednosti i rezervisanja	2019.	2018.
- za gotovinu i ekvivalente gotovine (bilješka 19)	(11)	54
- za kredite klijentima (bilješka 23)	(5.333)	(4.118)
- za ostalu aktivnu (bilješka 24)	(595)	(231)
- za vanbilansne stavke (bilješka 30)	509	1.626
- za finansijsku aktivnu po fer vrijednosti	(57)	2.775
	(5.487)	106

17. POREZ NA DOBIT

	2018.	2017.
Tekući trošak poreza	4.179	4.299
Odgođeni porez (bilješka 32)	(67)	(77)
Ukupno porez na dobit	4.111	4.222

Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha predstavlja tekući porez. Zvanična stopa poreza na dobit iznosi 10% (2018.: 10%).

	2019.	2018.
Dobit prije poreza	38.034	40.562
Porez izračunat po stopi 10%	3.803	4.056
Porezno nepriznati troškovi	308	167
Neoporezivi prihodi	-	(1)
Trošak poreza na dobit	4.111	4.222
Prosječna stopa poreza na dobit	10,8%	10,4%

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

18. OSNOVNA I RAZRIJEĐENA ZARADA PO DIONICI

	2019.	2018.
Neto dobit (000 KM)	33.923	36.340
Ponderisani prosječan broj običnih dionica	447.760	447.760
Osnovna i razrijeđena zarada po dionici (KM)	75.76	81.16

19. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Tekući račun kod Centralne banke	367.776	310.292
Tekući računi kod drugih banaka	96.818	61.674
Gotovina u domaćoj valuti	27.968	24.990
Gotovina u stranoj valuti	7.234	9.490
	499.796	406.446
Manje: umanjene vrijednosti	(43)	(32)
	499.753	406.414

20. REZERVE KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obavezna rezerva	191.510	172.979
	191.510	172.979

Minimalna obavezna rezerva se računa kao procent prosječnog stanja ukupnih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom 10 kalendarskih dana držanja potrebnih rezervi. Stopa obaveznih rezervi iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu u kojoj su sredstva izražena.

Kamatna stopa (negativna) na sredstva minimalne obavezne rezerve iznosi 0,5% u 2019. godini. Gotovina držana kao obavezna rezerva na računu kod CBBH nije dostupna na korištenje bez specijalnog odobrenja CBBH i Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

21. PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Plasmani kod banaka	68	21.594

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je imala sljedeće plasmane:

Plasman kod banke:	Originalna valuta	Originalni iznos	KM	Ročnost	Kamatna stopa
Intesa Sanpaolo S.p.A.	EUR	34	68	01.01.2020	-
			68		

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE

a) Finansijska imovina po FVOSD (fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit)

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
<i>Dužnički instrumenti</i>		
Obveznice i Trezorski zapisi izdati od strane Federacije BiH	-	579
	-	579
<i>Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire</i>		
Ulaganja mjerena po fer vrijednosti	126	122
	126	122
	126	701

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

22. FINANSIJSKA IMOVINA I OBAVEZE (NASTAVAK)

b) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Finansijska imovina		
Dionice inicijalno raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	33	163
Derivati koji se drže radi trgovanja	757	249
	790	412

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2019. Nominalni iznos	31. decembar 2019. Fer vrijednost	31. decembar 2018. Nominalni iznos	31. decembar 2018. Fer vrijednost
Finansijska imovina				
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori – forward-i	71.913	757	9.353	249

c) Finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
<i>Dužnički instrumenti</i>		
Obveznice izdate od strane Kantona	6.134	-
	6.134	-

Kamatna stopa na obveznice Kantona iznosi 2,3%

d) Finansijska obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Finansijske obaveze		
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja</i>	574	165
	574	165

Derivati koji se drže radi trgovanja predstavljaju forward devizne ugovore čiji su detalji prikazani kako slijedi:

	31. decembar 2019. Nominalni iznos	31. decembar 2018. Fer vrijednost	31. decembar 2018. Nominalni iznos	31. decembar 2018. Fer vrijednost
Finansijske obaveze				
<i>Derivati koji se drže radi trgovanja – OTC proizvodi</i>				
Valutni terminski ugovori-fowrd-i	57.202	574	9.074	165

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Kratkoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	322.117	241.869
- u stranoj valuti	-	1.415
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	76.407	70.431
- u stranoj valuti	-	5
	398.524	313.720
Dugoročni krediti		
<i>Pravna lica</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	591.380	572.244
- u stranoj valuti	-	417
<i>Građani</i>		
- u KM i KM sa valutnom klauzulom	661.071	617.431
- u stranoj valuti	13	13
	1.252.464	1.190.105
Ukupno krediti	1.650.988	1.503.825
Manje: umanjenje vrijednosti	(63.455)	(75.136)
	1.587.533	1.428.689

Dati krediti i potraživanja su prikazani uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 5.097 hiljada KM (2018.: 5.609 hiljada KM) i neto od odgođenih naknada u iznosu od 11.795 hiljada KM (2018.: 10.493 hiljada KM).

Na dan 31. decembar 2019. godine, neto iznos kratkoročnih i dugoročnih kredita u domaćoj valuti uključuje kredite plasirane i sa povratom u domaćoj valuti vezane za valutnu klauzulu KM:EUR u iznosu od 177.908 hiljada KM, odnosno 788.722 hiljada KM (31. decembra 2018.: 115.081 hiljada KM, odnosno 791.815 hiljada KM).

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2019.	2018.
Stanje 1. januara	75.136	63.529
Uticaoj prve primjene MSFI 9	-	25.702
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	5.333	4.118
Promjena uslijed protoka vremena – unwinding	(205)	(372)
Prodaja - ostalo	(13.153)	(397)
Trajni otpisi	(3.656)	(17.444)
Stanje na 31. decembar	63.455	75.136

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

23. DATI KREDITI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

Koncentracija kreditnog rizika po granama industrije:

Koncentracija rizika po ekonomskim sektorima u bruto iznosu kredita i potraživanja prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Trgovina	331.534	257.724
Proizvodnja, poljoprivreda, šumarstvo, rudarstvo i energetika	272.938	269.778
Usluge, finansije, sport i turizam	75.260	65.763
Građevinarstvo	74.567	73.789
Administracija i ostale javne institucije	70.496	64.052
Transport i telekomunikacije	48.541	48.650
Ostalo	40.161	36.189
Građani	737.491	687.880
	1.650.988	1.503.825

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

24. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Potraživanja iz poslovanja kreditnim karticama	3.953	3.439
Unaprijed plaćeni troškovi	2.068	2.065
Potraživanja za naknade	1.107	1.093
Imovina namijenjena prodaji	1.031	1.031
Imovina primljena za neotplaćene kredita	1.752	1.016
Ostala imovina	1.318	3.107
Ukupno ostala aktiva	11.229	11.751
Manje: umanjenje vrijednosti	(1.588)	(1.925)
	9.641	9.826

Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke po kreditima su prikazane kako slijedi:

	2019.	2018.
Stanje 1. januara	1.925	2.505
Uticaoj prve primjene MSFI 9	-	36
Neto promjene kroz bilans uspjeha (bilješka 16)	595	231
Promjene kroz bilans uspjeha - stečena imovina pri zatvaranju kredita (Bilješka 13)	(165)	664
Transferi – ostali	(329)	(114)
Trajni otpisi i prodaja imovine	(438)	(1.397)
Stanje na 31. decembar	1.588	1.925

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

25. NEKRETNINE I OPREMA

	Zemlja i nekretnine	Računari i oprema	Investicije u pripremi	Ulaganja u tuđe objekte	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. januar 2018.	11.576	21.394	524	9.854	43.348
Nabavke	14	-	108	-	122
Otuđenja	-	(1.668)	-	-	(1.668)
Ostala sveobuhvatna dobit	74	-	-	-	74
Transferi	-	486	(590)	104	-
					-
Na dan 31. decembar 2018.	11.664	20.212	42	9.958	41.876
Nabavke	-	-	1.197	-	1.197
Imovina sa pravom korištenja – MSFI 16	15.445	454	-	-	15.899
Otuđenja	-	(1.914)	-	(1.428)	(3.342)
Transferi	-	821	(1.063)	242	-
					-
Na dan 31. decembar 2019.	27.109	19.573	176	8.772	55.630
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. januar 2018.	2.839	16.926	-	9.006	28.771
Trošak perioda	320	1.185	-	249	1.754
Otuđenja	-	(1.592)	-	-	(1.592)
					-
Na dan 31. decembar 2018.	3.159	16.519	-	9.255	28.933
Trošak perioda	321	1.080	-	258	1.659
Trošak perioda - Imovina sa pravom korištenja - MSFI 16	2.024	116	-	-	2.140
Otuđenja	(265)	(1.944)	-	(1.397)	(3.606)
					-
Stanje na 31. decembar 2019.	5.239	15.771	-	8.116	29.126
Sadašnja vrijednost:					
Na dan 31. decembar 2018.	8.505	3.693	42	703	12.943
Na dan 31. decembar 2019.	21.870	3.802	176	658	26.506

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

25. NEKRETNINE I OPREMA (NASTAVAK)

Kretanja Imovine sa pravom korištenja, u skladu sa MSFI 16 – Lizing koji je u primjeni od 01.01.2019. godine dato je kao u nastavku:

	Građevine	Računari i oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 31. decembar 2018.	-	-	-
Prva primjena standarda 01.01.2019	10.720	472	11.192
Promjene tokom godine	4.725	(18)	4.707
Na dan 31. decembar 2019.	15.445	454	15.899
Na dan 31. decembar 2018.	-	-	-
Trošak perioda	2.024	116	2.140
Promjene tokom godine	(264)	(37)	(301)
Na dan 31. decembar 2019.	1.760	79	1.839
Sadašnja vrijednost:			
Na dan 31. decembar 2018	-	-	-
Na dan 31. decembar 2019.	13.685	375	14.060

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Software i licence	Imovina u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. januar 2018.	15.528	224	15.752
Nabavke	-	1,027	1,027
Otuđenja	(575)	-	(575)
Transferi	-	1,027	1,027
Na dan 31. decembar 2018.	15.505	699	16,204
Nabavke	-	1.191	1.191
Otuđenja	(894)	-	(894)
Transferi	1.085	(1.085)	-
Na dan 31. decembar 2019.	15.696	805	16.501
Amortizacija			
Na dan 1. januar 2018.	9.178	-	9.178
Trošak perioda	2.014	-	2.014
Otuđenja	(570)	-	(570)
Na dan 31. decembar 2018.	10.622	-	10.622
Trošak perioda	1.960	-	1.960
Otuđenja	(861)	-	(861)
Na dan 31. decembar 2019.	11.721	-	11.721
Sadašnja vrijednost:			
Na dan 31. decembar 2018.	4.883	699	5.582
Na dan 31. decembar 2019.	3.975	805	4.780

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

27. OBAVEZE PREMA BANKAMA I DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obaveze prema bankama		
Tekući računi i depoziti banaka		
Depoziti po viđenju		
- u KM	1.218	3.556
- u stranoj valuti	5.045	12.719
Oročeni depoziti		
- u KM	7.000	75.000
- u stranoj valuti	288.004	245.584
	301.267	266.859
Pozajmice od banaka		
Dugoročne pozajmice:		
- od stranih banaka	145.535	162.867
	145.535	162.867
Ukupno obaveze prema bankama	446.802	429.726
Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija		
Dugoročni krediti:		
- u stranim valutama	20.012	26.681
Ukupno obaveze prema ostalim finansijskim institucijama	20.012	26.681
Ukupno obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama	466.814	456.407

Tekući računi, depoziti banaka i uzeti krediti od banaka prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 137 hiljada KM (2018: 166 hiljada KM).

Uzeti krediti od ostalih finansijskih institucija prikazani su uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 127 hiljada KM (2018.: 168 hiljada KM).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

28. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Depoziti po viđenju:		
Građani:		
- u KM	207.812	165.085
- u stranoj valuti	74.711	71.938
Pravna lica:		
- u KM	508.180	362.541
- u stranoj valuti	64.128	94.464
Ukupno depoziti po viđenju	854.831	694.028
Oročeni depoziti:		
Građani:		
- u KM	140.573	133.916
- u stranoj valuti	269.249	260.505
Pravna lica:		
- u KM	201.330	162.678
- u stranoj valuti	39.024	38.958
Ukupno oročeni depoziti	650.176	596.057
Finansijske obaveze po osnovu Imovine sa pravom korištenja – MSFI 16:		
- Obaveze po osnovu zakupa poslovnog prostora	13.545	
- Obaveze po osnovu zakupa ostale opreme	361	
Ukupno finansijske obaveze	13.906	-
Ukupno obaveze prema klijentima	1.518.913	1.290.085

Obaveze prema klijentima su iskazane uključujući obračunatu kamatu u iznosu od 6.020 hiljada KM (2018.: 6.402 hiljada KM).

U poslovima sa stanovništvom kamatna stopa na depozite po viđenju iznosi 0.05% (2018: 0.05%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0.01% do 2.00% (2018: od 0.01% do 2.10%).

U poslovima sa malim pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznose od 0.00% do 1.00% (2018: od 0.00% do 1.00%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0.00% do 2.30% (2018: od 0.00% do 0.25%).

U poslovima sa pravnim licima kamatna stopa na depozite po viđenju iznosi 0.05% (2018: 0.05%). Kamatna stopa na oročene depozite je u rasponu od 0.00% do 2.55% (2018: od 0.00% do 2.55%).

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

29. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obaveze prema dioničarima	8.194	8.194
Obaveze za neraspoređene uplate kredita primljene prije dospjeća	7.004	5.700
Obaveze po kreditnim karticama	3.720	3.299
Obaveze prema zaposlenima za bonuse	2.440	2.450
Obaveze prema dobavljačima	1.935	1.813
Obaveze po komisionim poslovima (bilješka 36)	1	3
Ostale obaveze	6.355	11.971
	29.649	33.430

30. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Rezerve za vanbilansnu izloženost kreditnom riziku	1.664	2.242
Rezervisanja za sudske sporove	2.504	2.016
Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju	825	805
	4.993	5.063

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

30. REZERVISANJA ZA OBAVEZE I TROŠKOVE (NASTAVAK)

Kretanja u rezervisanjima za obaveze i troškove za period koji je završio 31. decembra 2018. godine, su kako slijedi:

	Rezerve za sudske sporove (Bilješka 15)	Rezervisanja za naknade za odlazak u penziju (Bilješka 14)	Rezerve za vanbilansne izloženosti (Bilješka 16)	Ukupno
Stanje na dan 1. januar 2018.	1.485	771	2.445	4.701
Efekt prve primjene MSFI 9	-	-	1.431	1.431
Neto promjena kroz bilans uspjeha	535	80	(1.627)	(1.012)
Smanjenje uslijed plaćanja	(4)	(46)	(7)	(57)
Stanje na dan 31. decembar 2018.	2.016	805	2.242	5.063
Stanje na dan 1. januar 2019.	2.016	805	2.242	5.063
Neto promjena kroz bilans uspjeha	1.529	30	(509)	1.050
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.041)	(10)	(69)	(1.120)
Stanje na dan 31. decembar 2019.	2.504	825	1.664	4.993

Obračun rezervisanja za naknade za odlazak u penziju na dan 31. decembar 2019. godine u iznosu od 540 hiljada KM (2018.: 528 hiljada KM) je obavljen od strane neovisnog aktuara, koristeći diskontnu stopu od 5% tokom osnovnog radnog vijeka i prosječnu platu svakog zaposlenog.

Rezervisanje za neiskorištene dane godišnjeg odmora na dan 31. decembar 2019. godine u iznosu od 285 hiljada KM (2018.: 276 hiljada KM) je izračunato za svakog zaposlenog uzimajući kao osnovu njegovu/njenu plaću i dane neiskorištenog godišnjeg odmora.

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

31. ODGOĐENI POREZI

Odgođena porezna obaveza se odnosi na privremenu poreznu razliku proizašlu iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju. Efekt promjene fer vrijednosti, umanjene za porez je prikazan kroz kapital. Odgođena porezna imovina proizašla iz rezervacija bit će u porezne svrhe priznata u momentu realizacije.

Kretanja u odgođenoj poreznoj obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođene porezne obaveze	Odgođena porezna imovina
Stanje 1. januar 2018.	42	178
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Povećanje odgođene porezne obaveze	8	-
Povećanje odgođene porezne imovine	-	14
<i>Priznavanje kroz bilansu uspjeha</i>		
Smanjenje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	45
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	18
Stanje na 31. decembar 2018.	50	255
Stanje 1. januar 2019.	50	255
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Smanjenje odgođene porezne obaveze	(8)	-
<i>Priznavanje kroz bilansu uspjeha</i>		
Povećanje odgođene porezne imovine za rezerve za sudske sporove	-	91
Smanjenje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	-	(14)
Povećanje odgođene porezne imovine za ostale rezerve	10	-
		-
Stanje na 31. decembar 2019.	51	332

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

32. DIONIČKI KAPITAL

	31. decembar 2019. i 31. decembar 2018.		Ukupno
	Klasa ES Obične dionice	Klasa EP Prioritetne dionice	
Broj dionica	447.760	60	447.760
Nominalna vrijednost (KM)	100	100	100
Ukupno	44.776	6	44.776

Svaka registrovana obična dionica nosi pravo jednog glasa po dionici, dok prioritetne dionice ne nose pravo glasa.

Dioničari u posjedu prioritetnih dionica imaju pravo na isplatu dividende kada je izglasana, nekumulativno, sa pravom prioriteta pri isplati dividende u odnosu na vlasnike običnih dionica.

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. godine je kako slijedi:

- Privredna banka Zagreb d.d. 99,99%
- Ostali 0,01%

Struktura dioničkog kapitala Banke na dan 31. decembra 2018. godine je bila kako slijedi:

- Privredna banka Zagreb d.d. 99,99%
- Ostali 0,01%

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

33. PLAĆANJA PO OSNOVU DIONICA

U 2012. godini Banka je otkupila 78.028 vlasničkih dionica što predstavlja udio u kapitalu Intesa Sanpaolo S.p.A (većinski dioničar Banke). Kupnja se odnosi na primjenu nove politike nagrađivanja zaposlenika Banke te je evidentirana u skladu s odredbama MSFI 2 Plaćanja po osnovu dionica kao plaćanja zasnovana na dionicama koja se podmiruju u novcu, jer se transakcija dogodila između lica koja pripadaju istoj grupi.

Tokom 2019. godine dio dionica je raspoređen korisnicima (35.935). Na dan 31. decembra 2019. godine Banka drži 7.054 dionica Intesa Sanpaolo S.p.A. u svom portfoliju finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (fer vrijednost se mjeri na osnovu kotacija na Milanskoj berzi). Ostatak dionica će se prenijeti kad se steknu uslovi sticanja prava.

34. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Potencijalne obaveze		
Činidbene garancije	90.275	74.574
Plative garancije	50.616	40.837
Akreditivi	892	6.070
Ukupno potencijalne obaveze	141.783	121.481
Preuzete obaveze		
Neiskorišteni odobreni krediti	210.603	226.804
Ukupno preuzete obaveze	210.603	226.804
Ukupno potencijalne i preuzete obaveze	352.386	348.285

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

34. PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE (NASTAVAK)

Kretanje umanjenja vrijednosti preuzetih i potencijalnih obaveza po klasama izloženosti (Bilješka 30) dato je kao u nastavku:

	2019				2018			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Stanje 01.01.	1.315	709	218	2.242	1.877	148	420	2.445
Efekt prve primjene MSFI 9	-	-	-	-	-579	2.016	-6	1.431
Transfer u Nivo 1	1.974	-1.601	-373	0	3.825	-2.927	-898	0
Transfer u Nivo 2	-150	178	-28	0	-245	352	-107	0
Transfer u Nivo 3	-4	-159	163	0	-4	-265	269	0
Neto mjerenje umanjena vrijednost	-2.359	1.277	526	-556	-4.072	3.010	895	-167
Nova finansijska imovina	1.267	333	257	1.857	1.918	603	232	2.753
Finansijska imovina koja se prestala priznavati	-1.017	-389	-404	-1.810	-1.405	-2.228	-580	-4.213
Ostala uklađenja	-	-69	0	-69	-	-	-7	-7
Stanje 31.12.	1.026	279	359	1.664	1.315	709	218	2.242

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka je članica Intesa Sanpaolo S.p.A Grupe ("Intesa Sanpaolo Grupa"). Ključni dioničar banke je Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99% (2018.: Privredna banka Zagreb d.d. sa učešćem od 99,99%) u dionicama Banke, a krajnje matično društvo je Intesa Sanpaolo S.p.A. Banka smatra da je neposredno povezana sa ključnim dioničarima i njihovim podružnicama, pridruženim društvima, članovima Nadzornog odbora i Uprave i drugim izvršnim rukovodstvom (zajedno "ključno rukovodstvo") i užim članovima porodice ključnog rukovodstva.

Transakcije sa povezanim licima su dio redovnog poslovanja Banke.

Pregled transakcija sa povezanim licima na dan 31. decembar 2019. godine i 31. decembar 2018. godine je prikazan kako slijedi:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Imovina		
Potraživanja od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	265	690
Računi kod banaka i krediti - Intesa Sanpaolo Grupa	51.685	37.136
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	-	2
Ostala potraživanja – Intesa Sanpaolo Grupa	17	194
	51.967	38.022
Obaveze		
Depoziti ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	3.340	1.474
Kredit i oročeni depoziti – Intesa Sanpaolo Grupa	284.380	244.779
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha - Intesa Sanpaolo Grupa	508	163
Ostale obaveze - Intesa Sanpaolo Grupa	423	300
	288.651	246.716
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze		
Finansijske garancije	-	7.970
Neiskorišteni odobreni krediti - ključno rukovodstvo i članovi njihove uže porodice	142	151
	142	8.121

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

	2019.	2018.
Prihodi		
Prihod od kamate od ključnog rukovodstva i članova njihove uže porodice	24	38
Prihod od kamata – Intesa Sanpaolo Grupa	125	163
Ostali prihodi – Intesa Sanpaolo Grupa	194	193
	343	394
Troškovi		
Rashodi od kamata ključnom rukovodstvu i članovima njihove uže porodice	19	18
Trošak kamate – Intesa Sanpaolo Grupa	234	39
Ostali troškovi – Intesa Sanpaolo Grupa	2.423	2.154
	2.676	2.211

Naknade članovima ključnog rukovodstva su kako slijedi:

	2019.	2018.
Neto plate ključnom rukovodstvu	1.044	1.188
Porezi i doprinosi na neto plate	627	727
Bonusi Upravi	675	580
Ostale naknade Upravi	252	137
	2.598	2.632

Bilješke uz godišnje finansijske izvještaje (nastavak)

36. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima za i u ime trećih lica. Ta sredstva se vode odvojeno od imovine Banke.

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
Obaveze		
Banke i osiguravajuća društva	65.143	64.817
Vladine organizacije	7.918	7.970
Udruženja i agencije	801	1.060
Ostalo	423	428
Ukupno	72.285	74.275
Imovina		
Kreditni dati preduzećima	72.002	73.958
Kreditni dati stanovništvu	282	314
Ukupno	72.284	74.272
Dug prema osnovnim kreditorima – komisioni (Bilješka 29)	1	3

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nakon datuma bilansa i do datuma potpisivanja ovih finansijskih izvještaja, nije bilo značajnih događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili objavljivanje u finansijskim izvještajima.

